

*До записки
Крилова*

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Власенко Альони Володимирівни

(ПІБ)

академічної групи 072-18-1

(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

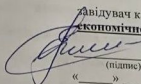
на тему: «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і
напрями її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства
«Білосніжка»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Крилова О.В.	<i>добрий</i>	<i>відп.</i>	<i>[Signature]</i>
Рецензент				
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

(підпис)

О.В.Срмошкіна
(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту Власенко А.В. академічної групи 072-18-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

На тему: «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і
напрями її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства
«Білосніжка»)»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 12.05.2022р. №254-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2022-08.05.2022
Розділ 1	Теоретичні основи планування фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств	09.05.2022-18.05.2022
Розділ 2	Аналіз фінансової діяльності ФГ «Білосніжка»	19.05.2022-26.05.2022
Розділ 3	Планування фінансової діяльності підприємств сільського господарства і напрямів її удосконалення на прикладі ФГ «Білосніжка»	27.05.2022-05.06.2022
ВИСНОВКИ		06.06.2022-08.06.2022
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	09.06.2022-12.06.2022

Завдання видано

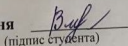

(підпис керівника)

О.В. Крилова
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 02.05.2022 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 13.06.2022 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

А.В. Власенко
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Власенко А.В. – Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства «Білосніжка») - Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2022.

Мета кваліфікаційної роботи – полягає в плануванні діяльності підприємства на підставі результатів виконаного фінансового аналізу.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі визначена актуальність теми, мета дипломної роботи. В дипломній роботі розглянуті існуючі методичні підходи до аналізу та плануванню діяльності сільськогосподарських підприємства.

У другому розділі розраховані основні фінансові показники діяльності підприємства, проаналізований прибуток, рентабельність.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи відповідно до результатів аналізу були розраховані плановані основні фінансові результати сільськогосподарського підприємства.

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані ФГ «Білосніжка».

АНАЛІЗ, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ПРИБУТОК, ГРОШОВІ КОШТИ,
ПЛАНУВАННЯ, ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ФЕРМЕРСЬКЕ
ГОСПОДАРСТВО.

ABSTRACT

Vlasenko. A.V. - Financial activity of agricultural enterprises and directions for its improvement (in terms of «Bilosnizhka» Farming Enterprise)- Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining the educational qualification level of the bachelor in specialty 072 "Finance, banking and insurance" - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2022.

The purpose of the qualification work is to plan the company's activities based on the results of the financial analysis performed.

The introduction describes the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the tasks of qualification work, defines the object and subject of research.

In the first section the relevance of the topic, the purpose of the thesis work is determined. In the thesis the existing methodical approaches to the analysis and planning of activity of agricultural enterprises are considered.

In the second section calculated the main financial performance of the enterprise, analyzed profit, profitability.

In the third section of the qualification work in accordance with the results of the analysis, the main financial results of the agricultural enterprises were planned.

The results obtained are of a real nature and can be used by «Bilosnizhka» Farming Enterprise.

ANALYSIS, FINANCIAL RESOURCES, PROFIT, CASH, PLANNING,
FINANCIAL ACTIVITY, FARMING ENTERPRISE.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ...	8
1.1. Джерела фінансування сільськогосподарських підприємств	8
1.2 Прибуток як джерело формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств	14
1.3 Механізм формування фінансових ресурсів сільськогосподарського підприємства.....	19
Висновки по розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФГ «БІЛОСНІЖКА».....	27
2.1. Загальна характеристика фінансового стану ФГ «Білосніжка».....	27
2.2 Аналіз фінансової стійкості та ліквідності ФГ «Білосніжка»	38
2.3 Аналіз фінансових результатів ФГ «Білосніжка».....	42
Висновки по розділу 2.....	47
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПРИКЛАДІ ФГ «БІЛОСНІЖКА».....	49
3.1 Планування грошових надходжень сільськогосподарського підприємства за допомогою бюджетування при впровадженні інтенсивних технологій.....	49
3.2 Сценарний підхід планування діяльності ФГ «Білосніжка».....	63
Висновки по розділу 3.....	67
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	75

ВСТУП

Актуальність теми. Без попереднього планування будь-яка розумна діяльність людини неможлива. Особливо це стосується техніко-економічних напрямів, які визначають рівень і якість життя як суб'єктів економічної діяльності, так і суспільства в цілому.

Планування в ринкових умовах має провідну роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Від того, наскільки правильно на етапі планування буде визначено пріоритет у використанні наявних трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, залежить кінцевий результат діяльності підприємства. В даний час якість плану повністю залежить від досвіду планових працівників та їх економічної інтуїції при визначенні коефіцієнтів у випуску окремих груп товарів. Планування має велике значення, оскільки фінансовий і матеріальний добробут як цілої команди, так і кожного окремого працівника залежить від самостійного вибору перспектив розвитку та узгоджених рішень щодо реалізації власних коштів.

Актуальність обраної теми пояснюється тим, що в сучасних умовах, особливо в умовах воєнного стану в Україні, кожне підприємство має правильно оцінити свій виробничий і економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів, що дозволить їм зробити правильні управлінські рішення в умовах обмеженого доступу до матеріальних, трудових та фінансових ресурсів..

Мета дипломної роботи полягає в плануванні діяльності підприємства на підставі результатів виконаного фінансового аналізу.

Реалізацією вказаної мети зумовлена необхідність постановки і вирішення наступних завдань:

- визначення теоретичних та методичних підходів до фінансової діяльності підприємства;
- аналіз фінансового стану ФГ «Білосніжка»;
- планування діяльності сільськогосподарського підприємства на

прикладі ФГ «Білосніжка».

Об'єктом дипломної роботи є фінансова діяльність ФГ «Білосніжка».

Предметом дипломної роботи є теоретичні та методичні основи планування діяльності підприємства (на прикладі ФГ «Білосніжка»).

Методи дослідження. У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: вибірки, узагальнення, порівняння, групування; коефіцієнтний аналіз; методи графічного зображення даних; методи прогнозування.

Інформаційною базою роботи є Закони України, постанови національного банку України, звіти ФГ «Білосніжка», матеріали конференцій, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

Практичне значення одержаних результатів.

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані на ФГ «Білосніжка» з метою планування діяльності на перспективу.

Апробація результатів дослідження Основні результати роботи та їх практична значущість висвітлені на III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасне підприємництво: проблеми теорії та практики» (м. Дніпро 26.04.22)

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 74 сторінки. Робота містить 20 таблиць, 9 рисунків, список використаних джерел зі 31 найменування, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Джерела фінансування сільськогосподарських підприємств

В умовах ринкової економіки зростання та стабільність української економіки потребує підтримки постійного рівня національної економіки. Для України сільське господарство є важливою складовою економіки держави, оскільки забезпечує подальший економічний розвиток. Одним із найважливіших показників, що характеризує фінансову діяльність підприємства, є прибуток. Зараз помітно зниження рентабельності сільськогосподарських підприємств, що свідчить про неефективну політику формування та розподілу прибутку. Це пов'язано з ігноруванням факторів, які безпосередньо впливають на нього.

Нині економічна активність сільськогосподарських підприємств у більшості регіонів України низька. Це проявляється у негативних показниках фінансового стану, ефективності сільськогосподарських підприємств, недовикористаності ресурсів, низькій конкурентоспроможності підприємств та їх інноваційної активності. Фінансову безпеку сільськогосподарського підприємства характеризують такі показники: рівень власного капіталу; наявність резервного капіталу; диверсифікація аграрного бізнесу; прибуткова діяльність.

Найважливішим аспектом сільськогосподарської діяльності є фінансове забезпечення, оскільки фінансові ресурси необхідні для покриття витрат на виробництво та оборот, своєчасного виконання фінансових зобов'язань перед державою, банками та іншими організаціями, отримання доходів і прибутків.

Автор О.П. Близнюк зазначає, що фінансова допомога регулюється на основі відповідної операційної системи, яка може мати три форми: власні ресурси, кредитування та зовнішнє фінансування. На практиці одночасно з

встановленням зв'язку між ними на певному етапі розвитку суспільства використовуються різні форми фінансової підтримки. [1, с.59].

В. М. Опаріним також розглядається фінансова підтримка у трьох формах: самофінансування, кредитування, бюджетне фінансування. Крім того, автор зазначає, що залучення фінансових ресурсів через випуск акцій займає особливе місце в системі фінансового забезпечення. З одного боку, це особливий вид кредитування компанії, що здійснюється акціонерами. З іншого боку, акціонери є співвласниками цих підприємств та організацій, тобто це форма самофінансування. [2, с. 19].

Останнім часом фермерські господарства використовують заставу як складову фінансового забезпечення. Гарантійне покриття включає: банківську гарантію, страхування сільськогосподарської продукції, прийом розрахункових документів, аванси. Гарантійне забезпечення не є джерелом матеріального забезпечення, але підприємство може відрахувати необхідну для здійснення виробничої діяльності суму фінансових ресурсів шляхом застосування гарантійного захисту. Гарантійне покриття може використовуватися замість або на додаток до інших джерел фінансового забезпечення. Гарантію доцільно застосовувати саме до агрохолдингів, оскільки сільськогосподарське виробництво пов'язане з високим виробничим ризиком, затягуванням виробничого процесу в часі та просторі та відповідно розрахунками та платежами.

Знос сільськогосподарських активів також може бути внутрішнім джерелом розвитку бізнесу, але в нинішній ситуації багато сільськогосподарських підприємств ілюзорно ставляться до їх використання. Економічна амортизація — це поступове перенесення вартості основних фондів на вироблені товари в міру їх амортизації в грошові кошти та накопичення ресурсів для подальшого відтворення активів [3, с.12]. Фактичний стан основних засобів відображає або повну амортизацію, або дуже низьку залишкову вартість, що призводить до незначного зносу. За статистикою сума зносу основних засобів сільськогосподарського призначення становить 80% їх вартості.

Таким чином, дохід від реалізації продукції, робіт і послуг є одним з основних джерел фінансового забезпечення сільськогосподарського підприємства, що є грошовою сумою, отриманою від покупців за продану ним продукцію, роботи та послуги.

Виручка від реалізації продукції виражає фінансові відносини між постачальниками та покупцями продукції. Його розмір і дата надходження впливають на фінансовий стан і платоспроможність фермерського господарства. Виручка від реалізації товарів, робіт і послуг є основним джерелом виробництва та реалізації товарів, формування доходу та підготовки фінансових ресурсів [4, с 78]. Рівень реалізації залежить не тільки від відшкодування витрат виробництва та прибутку, а й від своєчасності товарної кредиторської заборгованості, банківських кредитів та лізингових платежів. збирання та реалізація врожаю. Виробництво продукції тваринництва в основному стабільне протягом року, але виручка від реалізації не ритмічна.

До складу агрохолдингу можуть входити структурні підрозділи з переробки, зберігання та реалізації сільськогосподарської продукції. Таким чином, сільгоспідприємство отримує дохід не лише від реалізації продукції рослинного і тваринного походження, а й від реалізації продуктів переробки, а саме борошна, круп, консервів, соків, вина, олії. Тим самим забезпечуючи себе протягом року фінансовими ресурсами.

Внутрішні фінансові ресурси агрохолдингу, які можна отримати лише від виробництва сільськогосподарської продукції, яка технологічно та організаційно пов'язана з кінцевим результатом споживання: від сировини до готової продукції. Співпраця дозволяє всім фермерам брати участь на всіх етапах руху власної продукції: виробництво - збір - зберігання - переробка - транспорт - торгівля - споживання [5, с. 19].

У процесі сільськогосподарського виробництва кожен засіб виробництва проходить три стадії, на яких має забезпечити безперервний і ефективний процес господарської діяльності [6, с. 75].

Перший етап — розробка та використання фінансових ресурсів для

закупівлі сировини, необхідної для виробництва готової продукції.

Другий етап — це безпосередньо процес виробництва готової продукції, але сільськогосподарське підприємство має свої особливості на час виробництва готової продукції. Компанія витратить більшу частину своїх витрат на виробництво рослинництва в першому та другому кварталах цього року, а виробництво відбудеться в третьому кварталі.

Третій етап – це реалізація готової продукції та виручка від реалізації, але є деякі особливості – надходження фінансових ресурсів від реалізації продукції відбувається нерівномірно. Найбільший обсяг фінансових ресурсів надійде в III та IV кварталах, а використання цих ресурсів – у I та II кварталах. Тому нормальне функціонування кредитних відносин є однією з необхідних умов для досягнення значного економічного зростання сільськогосподарського виробництва. Ця особливість вимагає тривалого забезпечення фінансовими ресурсами виробництва, що призводить до залучення до бізнесу необхідних фінансових ресурсів. Сільськогосподарським підприємствам необхідні джерела кредитування, щоб генерувати достатні фінансові ресурси для забезпечення безперервності процесу сільськогосподарського виробництва.

Особливості сільського господарства та сільськогосподарського виробництва вимагають тривалого періоду фінансування. Це виключає ризик призупинення виробничого процесу за відсутності джерела оборотних коштів. У цьому випадку кредит повинен виступати економічним важелем і джерелом фінансування. Кредитні ресурси залучаються для залучення підприємства з достатніми фінансовими ресурсами.

У сучасній економічній літературі висвітлюється роль кредиту як невід'ємної частини економіки. Кредитування підриває аграрну економіку, оскільки погіршує фінансове становище підприємств, призводить до банкрутства, оскільки покриває різницю між ціною сільськогосподарської продукції та вартістю продукції. Тобто банки, які кредитують сільське господарство, фактично сплачують державний борг перед сільським господарством, і така практика негативно впливає на діяльність банків. [7, с.218].

Оренда – це відносини між суб'єктами, які виникають у результаті задачі в оренду нерухомого майна [8]. Лізинг є джерелом перескладання та перекомпонування виробництва і, в більшості випадків, рятівним колом для збиткових і збиткових підприємств. Слід зазначити, що лізинг є перспективною формою кредитування.

Однією з найпоширеніших форм у світовій практиці фінансування є фінансовий лізинг. З метою посилення лізингового бізнесу Верховна Рада України прийняла 11 грудня 2003 р. Закон «Про фінансовий лізинг» (1381-IV) [9].

Лізингові відносини в Україні актуальні, так як зумовлені неналежним технічним станом підприємств. Проте така форма мобілізації фінансових ресурсів поки не знайшла широкого застосування.

Деякі сільськогосподарські підприємства активно використовують факторинг як джерело фінансового забезпечення своєї виробничої діяльності. Енциклопедичний словник визначає факторинг як фінансову операцію для передачі прав на стягнення боргів та як універсальну систему фінансового обслуговування клієнтів, що включає облік, кліринг з постачальниками, клієнтами, страхування, кредитування тощо. [11].

У світовій практиці факторинг — це низка комісійних брокерських послуг, які фактор — компанія-клієнт — надає останній при оплаті товарів і послуг, як правило, поєднується з наданням оборотних коштів у кредит.

Торговельна дебіторська заборгованість була основним джерелом фінансового забезпечення виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств і залишається важливим джерелом фінансової підтримки. Торговельна кредиторська заборгованість — це заборгованість підприємства перед іншими компаніями (постачальниками сировини, кредиторами) у певний момент і є джерелами позикових ресурсів підприємства.

Відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності торговельну кредиторську заборгованість слід розглядати як фінансові зобов'язання; договірне право на переказ коштів або цінних паперів.

У фінансовій діяльності сільськогосподарських підприємств під плануванням розуміється процес впливу на фінансові відносини та фінансові ресурси, їх упорядкування з метою реалізації фінансової політики організації. Крім того, управління фінансовою гарантією можна визначити як сукупність усіх органів та заходів управління адміністративного апарату агрохолдингу. Основною метою управління фінансовим забезпеченням виробничої діяльності сільськогосподарського підприємства є забезпечення необхідними фінансовими ресурсами та підвищення ефективності виробничої діяльності.

Поняття фінансового забезпечення виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств можна визначити як сукупність методів впливу на організацію фінансового забезпечення та використання фінансових ресурсів, а також як засіб реалізації фінансової політики фінансового забезпечення.

Під системою фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств розуміємо сукупність методів та інструментів процесу фінансового забезпечення, на основі яких створюються, використовуються та акумулюються фінансові ресурси для досягнення поставленої підприємством мети.

Метою фінансового забезпечення є виконання таких завдань, як підвищення інтенсивності фінансових ресурсів, оптимізація витрат компонентів з метою досягнення позитивних фінансових результатів, це можливо лише на основі принципів управління, які становлять основу виробництва підприємства діяльності.

Джерела фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств в Україні поділяються на фінансування з державного бюджету, з власних ресурсів підприємств, позик та інвестиції. Одним із найбільш доступних джерел фінансування є фінансові ресурси з державного бюджету.

Потреба в державному фінансуванні впливає не лише зі специфіки аграрного сектору, а й зі специфіки окремих вітчизняних підприємств у цій сфері. Серед них: обмеження можливостей підвищення цін на продукцію сільського господарства; відсутність інвестицій для підтримки родючості

грунтів; низький рівень інфраструктури села [12, с. 21].

Бюджетне фінансування підтримки сільського господарства мають спрямовуватися на наукові дослідження, оновлення тракторної та іншої сільськогосподарської техніки, проведення ярмарків технологій, навчання та перепідготовку кадрів.

Важливим джерелом фінансової підтримки підприємств сільського господарства є власні ресурси. Проте наразі власні фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств обмежені через збільшення збитків фермерів.

Підвищений ризик аграрного сектору як об'єкта інвестування, поганий фінансовий стан сільськогосподарських підприємств через несвоєчасні платежі, незначні ліквідні активи у їхньому авансовому капіталі, нерозвиненість аграрного ринку є причинами інвестиційної привабливості галузі [13]. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є вдосконалення амортизаційної політики, а саме створення амортизаційного банку для агропромислового комплексу.

Тому для забезпечення сільськогосподарського виробництва необхідно визначитися з прийнятним видом фінансування з необхідними фінансовими ресурсами підприємства та забезпечити окупність позикових ресурсів.

1.2. Прибуток як джерело фінансових ресурсів підприємств сільського господарства

Найважливішим показником фінансової діяльності є рентабельність сільськогосподарської діяльності, розрахована на основі рентабельності. Тож збільшуйте свій капітал, створюйте резервний фонд, убезпечте свій бізнес, створюйте нові сільськогосподарські виробничі площі, щоб прибутково диверсифікувати свій бізнес. Це підсумковий показник позитивних результатів господарської діяльності підприємств. [15].

Для господарської діяльності підприємству потрібен певний обсяг фінансових надходжень, відповідні способи фінансування, певні джерела доходу та способи використання фінансування.

Розробка раціонального обсягу та структури ресурсів необхідна для фінансування виявлених витрат і забезпечення планового рівня надходжень. Реалізація витрат і доходів базується на фінансовій діяльності компаній і фінансових ресурсах, які є у їх розпорядженні.

Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Звіт про фінансові результати» — це сума, на яку виручка перевищує відповідні витрати [16].

Прибуток є критерієм економічної ефективності, характеризує абсолютну величину ефекту, створює умови для самофінансування поточної та довгострокової господарської діяльності, для інвестування в розширене відтворення підприємств. Прибутки деяких компаній свідчать про позитивну макроекономічну тенденцію до збільшення доходів сектору державного управління.

Значну увагу також слід приділяти оподаткованому доходу, отриманому в системі податкового обліку, який можна визначити як різницю між скоригованим валовим доходом та валовими витратами. Якщо різниця між скоригованим валовим доходом, валовими витратами та амортизацією дає позитивне число, підприємство отримує прибуток у звітному періоді, якщо негативне — збиток. Систематичне відшкодування збитків підприємства в кінцевому підсумку призведе до повної втрати фінансових ресурсів.

Фінансові результати компанії характеризуються: управлінням якістю, ефективністю бізнесу; збільшити фінансові ресурси.

Прибуток є невід'ємною частиною доходу (доходу), але його розмір визначається лише за певний період часу на основі інформації, отриманої в системі бухгалтерського обліку підприємства.

Процес отримання та використання прибутку є досить складним і незрозумілим через особливості аграрного сектору. Можна розбити

характеристики одержання прибутку сільськогосподарських підприємств, які впливають з особливостей їх діяльності:

1. Обставини за межами бізнесу (епідемія, сарана, посуха, ураган, сильний дощ), швидше за все, будуть неприбутковими.
2. Частина прибутку спрямовується на придбання та обслуговування дорогих основних фондів (виробничий процес відбувається на великих площах, широко використовується сільськогосподарська техніка).
3. Одержання прибутку залежить від терміну завершення виробничого процесу, оскільки процес виробництва не збігається з календарним роком.
4. З точки зору виробництва фінансовий результат не формується, оскільки надходить на внутрішній ринок, тобто використовується для внутрішнього споживання.
5. Для формування прибутку та розподілу прибутку використовується інший порядок, оскільки передбачені особливі організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств.
6. Природно-кліматичні фактори (характеризуються сезонністю виробництва) [18] мають значний вплив на виробництво прибутку.

Крім того, на прибуток впливають дві різні групи факторів: фактори (зовнішні), які не залежать від діяльності підприємства і входять до компетенції підприємства (внутрішні). До зовнішніх факторів належать екологічні умови, державне регулювання цін, ставки податків і знижок, штрафи. Внутрішні фактори поділяються на фактори виробництва, що характеризують наявність і використання трудових, трудових, фінансових ресурсів, засобів і предметів виробництва: соціальні умови праці та життя, екологічну діяльність підприємства. Кожен із перерахованих вище факторів тісно пов'язаний і взаємозалежний, і кожен впливає на норму прибутку. При аналізі впливу цих факторів на прибуток виявляються резерви, які використовуються для збільшення прибутку сільськогосподарських підприємств та підвищення їх фінансової безпеки.

У цьому плані діяльність вітчизняних підприємств, незалежно від їх власника, була спрямована на забезпечення зростання прибутку або принаймні його стабілізацію на певному рівні, особливо в умовах кризи в Україні. Водночас слід зазначити, що прибуток підприємств обумовлює значний обсяг ресурсів державного бюджету, матеріальне стимулювання працівників та фінансування соціально-культурних проблем [19].

Забезпечити фінансову діяльність сільськогосподарських підприємств без фінансової підтримки держави (державних дотацій, закупівлі державної сільськогосподарської продукції за правильною ціною, зниження податкового навантаження) неможливо. Тільки комплексні заходи з боку сільськогосподарських підприємств та держави, спрямовані на підтримку фінансової діяльності шляхом створення умов та вжиття заходів для досягнення бажаних вигод, забезпечать бажаний результат.

В умовах ринкової економіки чистий прибуток є основою економічного та соціального розвитку бізнесу. Постійне збільшення чистого доходу є постійним джерелом фінансування розвитку виробництва (реінвестування прибутку), виплати дивідендів, формування резервних фондів, використання на соціальні та матеріальні потреби працівників, благодійної діяльності. Чистий прибуток є найважливішим показником виробничо-фінансової діяльності підприємств, що відображає ступінь діяльності та фінансового благополуччя, а також рентабельність господарювання. Чистий результат визначається рівнем прибутковості активів компанії, прийнятним для інвестора для порівняння з альтернативними варіантами інвестування (з урахуванням порівняльного ризику). Чистий прибуток є одним з основних джерел збільшення капіталу Товариства, що відображено у фінансовій звітності № 4 «Звіт про капітал». Постійне збільшення прибутку з точки зору прийнятного ризику, тобто залучення додаткового боргового капіталу або випуск додаткових акцій, посилює конкурентні позиції компанії на ринку капіталу. [20]

Основним фактором є виручка від реалізації продукції (виручка), що свідчить про ринковий попит на продукцію підприємства, окупність інвестицій

та можливість розпочати новий цикл виробництва. Розмір виручки від реалізації залежить від обсягу та структури виробництва за видами продукції та ринкових цін кожного виду. Відділи корпоративного маркетингу зобов'язані постійно аналізувати ринковий попит на продукцію компанії та своєчасно реагувати на нього. Економічна перевірка обсягів виробництва здійснюється шляхом знаходження так званої критичної кількості, критичної точки або точки беззбитковості.

Іншим фактором, який суттєво впливає на розмір чистого прибутку, є загальна собівартість виробництва та реалізації: собівартість реалізованої продукції, а також адміністративні витрати (загальні операційні витрати, пов'язані з веденням і підтриманням бізнесу) та витрати на збут (витрати). збут продукції, реклама, доставка продукції споживачам тощо. для відділів обслуговування, які займаються

Зрозуміло, що на даному етапі є нагальна потреба у вирішенні питання вдосконалення фінансово-кредитної підтримки сільської місцевості, зокрема: підвищення ефективності та результативності державної підтримки промисловості; якісний розвиток фінансової інфраструктури аграрного сектору (створення кооперативної банківської системи, розвиток кредитних спілок, лізингових, страхових та інвестиційних компаній, функціонування потужних сільськогосподарських фондових бірж, розвиток ринку цінних паперів тощо). кредитування сільськогосподарських підприємств (використання пільгових кредитів, збільшення частки довгострокових кредитів, розвиток іпотечного кредитування тощо); подальший розвиток страхування майна, фінансових та підприємницьких ризиків; оптимізація та стабільність оподаткування сільськогосподарських підприємств тощо. За рахунок державних дотацій на сільськогосподарське виробництво та власних заощаджень необхідно розширити використання високоякісного насіння інтенсивних сортів, у кілька разів збільшити надходження мінеральних та органічних добрив, забезпечити найкращу технологічну операцію, покращити якість і конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції. Необхідно вжити низку заходів для мінімізації

кризи в сільському господарстві та переведення його розвитку на нові інноваційні перспективи.

1.3. Механізм формування фінансових ресурсів сільськогосподарського підприємства

У структурі внутрішніх ресурсів для підготовки власних коштів основне місце займає наявний у підприємства прибуток - на його частку припадає значна частина його власних фінансових ресурсів, забезпечує приріст власного капіталу, а отже, і зростання ринку. . вартість бізнесу. Амортизація також відіграє роль у внутрішніх ресурсах, особливо для фірм з високоцінними власними основними активами та нематеріальними активами; однак вони не збільшують власний капітал компанії, а включають лише активи реінвестування. Інші внутрішні ресурси не відіграють істотної ролі у розвитку власних фінансових ресурсів підприємства.

Ефективна фінансова діяльність підприємства неможлива без постійного залучення позикових коштів. Використання позикового капіталу дозволяє значно розширити господарську діяльність підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити створення різноманітних цільових фондів та підвищити ринкову вартість компанії.

Основним способом формалізації процесу управління фінансовими ресурсами підприємства є створення бюджетів, які містять інформацію про запланований рух фінансових ресурсів компанії, необхідну для підготовки до певного рівня якісних управлінських рішень. реквізити за певний період.

Об'єктом управління в такій системі є фінансові потоки підприємства. Предметом управління є фінансова служба підприємства. Основними функціональними елементами системи управління є планування, оперативне управління та контроль за виконанням запланованих нормативів.

Таким чином, запроваджуючи будь-яку форму планування фінансової служби компанії, підприємство може досягти значних результатів: знизити

собівартість продукції чи послуг і тим самим збільшити свій валовий прибуток; підвищує матеріальну цінність бізнесу; раціональний розподіл грошових потоків у процесі діяльності (що є найважливішим у нинішній кризі) і, як наслідок, ефективно, привабливе інвестування.

З точки зору процесу проектування, рівень специфікації планів визначається на основі потреб бізнесу. Однак чітко визначеного інтервалу немає, він переводиться в довгостроковий стан після планування, але на практиці максимальний інтервал для середньострокового планування становить один рік.

Для покращення розвитку фінансових ресурсів підприємству необхідно зосередитися на наступних кроках:

1) планування грошових потоків: підготовка відповідних внутрішніх документів (бюджет руху грошових коштів, звіт про плановий рух грошових коштів, платіжний календар тощо);

2) виконання бюджету руху грошових коштів (дотримання порядку організації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності);

3) цілі контролю за виконанням бюджету руху грошових коштів та звіту про рух грошових коштів;

4) зміни планових значень відповідно до змін зовнішніх і внутрішніх умов виконання платіжного бюджету.

При проектуванні фінансових ресурсів компанія повинна звернути особливу увагу на наступні моменти:

- 1) збільшує та прискорює розвиток грошових потоків підприємства;
- 2) оптимізація розвитку початкових грошових потоків компанії в часі;
- 3) прогнозування та планування резерву ліквідності;
- 4) зниження фінансових ризиків.

Управління фінансовими ресурсами компанії зводиться до процесу безперервної обробки та аналізу фінансової інформації та подальшої розробки та прийняття управлінських рішень за результатами аналізу.

Фінансові ресурси плануються і прогнозуються підприємством з обліком і платіжним балансом. Платіжний баланс складається на короткий період. Термін

визначається періодичністю основних платежів компанії. Найкраще складати місячні плани на кожну декаду. Платіжний баланс охоплює всі видатки та надходження готівки як у безготівковій, так і в готівковій формі, включаючи відносини з бюджетом та банками. Таким чином, платіжний баланс дає змогу контролювати стан власних коштів та вказує на необхідність використання коштів у формі позик.

Для складання платіжного календаря всі доходи і витрати підприємства слід розділити на групи за основними видами (готівка, поточний рахунок, вексель, облігація). Потім вам потрібно буде організувати свої платежі та заробітки з часом.

Крім того, фінансовий персонал повинен визначити, скільки грошових коштів має підприємство (відповідно до виду готівки) на початку планового періоду. З цією метою поточні залишки коригуються на суми, отримані підприємством. Після цього залишок розраховується за кожен день планового періоду.

Якщо у компанії не вистачить грошей для оплати всіх рахунків, деякі із запланованих платежів можуть бути відкладені. Відповідно до цих змін створюється розрахункова відомість і календар. Фінансова служба повинна розраховувати поточний щоденний залишок і записувати платежі та надходження.

Поточні фінансові плани складаються на рік з розбивкою на показники, що характеризують фінансову стратегію підприємства на цей період, з урахуванням виробництва та реалізації, чинної системи оподаткування, середніх процентних ставок за кредитами та депозитами, прибутку, створений і використаний. (обов'язкові бюджетні та цільові внески) та визначення залишку фінансових ресурсів на початок і кінець планового року. Це дуже важливе і складне завдання, яке необхідно вирішити при складанні поточного плану, щоб врахувати всі надходження грошових коштів і всі грошові витрати бізнесу. Розрахувати норму формування та використання прибутку (з обов'язковим внеском до бюджету та цільових фондів) та визначити залишок фінансових ресурсів на початок та кінець

планового року. Це дуже важлива і складна задача, яку необхідно вирішити при складанні плану, враховуючи весь грошовий потік і всі витрати бізнесу. розрахунок витрат на навчання та використання прибутку (з обов'язковим внеском до бюджету та цільових фондів) та визначення залишку фінансових ресурсів на початок і кінець планового року. Це дуже важливе і складне завдання, яке необхідно вирішити при складанні поточного плану, враховуючи загальний грошовий потік і всі витрати бізнесу. Це облік усіх грошових потоків і всіх відтоків грошових коштів підприємства. всі надходження та відтоки грошових коштів підприємства.

Так сталося, що Росія розпочала війну з Україною на початку весняної посівної кампанії 2022 року, яка мала призвести до паніки, нестачі продовольства, а згодом і голоду. Тим більше, що продовольча криза не обмежиться кордонами нашої країни, а торкнеться світового продовольчого ринку.

Усі ці занепокоєння випливають із того факту, що:

- деякі області тимчасово окуповані, морські порти, дороги, склади та зерносховища заблоковані, що призводить до значних матеріально-технічних та ресурсних проблем;

- поля та дороги заміновані або засмічені боєприпасами;
- відчувається значний дефіцит палива та необхідних запчастин;
- відсутність оборотних коштів та різке зростання цін на добрива, яких і так не вистачає.

Окрім цього проблема посилюється заборонаю на вечірню та нічну роботу, польоти дронів, погодні умови – а отже, вкрай складний посів затягується поза графіком. Через такий форс-мажор до 30% посівної площі країни залишиться без посівів.

Незважаючи на всі труднощі, аграрії приходять до сівби на власний ризик і роблять усе можливе, щоб продовжити заплановані роботи. Фермери мають рахунок щодня. Але без додаткових гарантій, реальної підтримки та законодавчих змін з боку держави повністю посадити практично неможливо.

Відповідно до Закону України № 7178 «Про забезпечення продовольчої безпеки під час воєнного стану» запропоновані дії, які:

- дають можливість використовувати всі наявні сільськогосподарські угіддя для посіву, у тому числі земельні ділянки державної власності, які перебувають у користуванні державних підприємств Мінагрополітики, НААН України, навчальних закладів тощо;
- договори оренди землі автоматично продовжуються на один рік без внесення відомостей до відповідних реєстрів;
- районні військові адміністрації можуть передавати в оренду державні та комунальні сільськогосподарські ділянки для сільськогосподарського виробництва на строк до одного року. Орендна плата не може перевищувати 8% від встановленої законом грошової оцінки земельних ділянок.

Під час війни закон забороняє безоплатну передачу державних та комунальних земель у приватну власність; створення земельних ділянок; проведення аукціонів земельних ділянок в оренду, що перебувають у власності Державного казначейства, комунальної нерухомості.

Якщо підприємство не може виконувати польові роботи, користувачі земель сільськогосподарського призначення мають право передати право користування земельною ділянкою строком на один рік іншим сільськогосподарським товаровиробникам, які мають необхідні матеріально-технічні, фінансові та трудові ресурси [23].

За попередніми підрахунками, все це дозволить вирощувати близько 20 тис. га комунальної землі та 300-400 тис. га державної землі.

В період воєнного стану було прийнято Закон України №2120-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період воєнного стану» який встановлює:

1) тимчасово на період з 1.03.2022 по 31.12 року, що настає за роком закінчення або скасування воєнного стану, надзвичайного стану, земельного податку за земельні ділянки (паї), розташованих на територіях, де ведуться бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих та перебувають у власності

чи користуванні, у тому числі на умовах оренди, природних або юридичних осіб, а також земельні ділянки (паї), визначені військовими адміністраціями як засмічені вибуховими речовинами та/або укріпленнями;

2) тимчасово за податкові (звітні) 2022 та 2023 роки загальний мінімальний податковий обов'язок не обчислюється та не сплачується за ділянки, що знаходяться на територіях, де ведуться бойові дії, або на територіях, тимчасово окупованих та/або для територій, визначених обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухівкою та/або де розташовані укріплення.

Додатково платники єдиного податку 4 групи мають право на сплату єдиного податку в розмірі 2% [24].

З метою кредитування сільськогосподарських товаровиробників постановою КМУ від 14.07.2021 р. № 723 внесено такі зміни:

1) визначення строку державної гарантії забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань кредитного портфеля банків-кредиторів та кредитів, наданих суб'єктам господарювання - сільськогосподарським товаровиробникам, - 1 рік;

2) надання кредитів суб'єктам господарювання - сільськогосподарським товаровиробникам лише у формі позики (не стосується кредитної лінії);

3) фінансування забезпечення сільськогосподарськими культурами, в т.ч.; придбання сільськогосподарської продукції (сільськогосподарських товарів), а також добрив, засобів захисту рослин, пестицидів та агрохімікатів, паливно-мастильних матеріалів, запасних частин, основних засобів та нематеріальних активів, заробітної плати, нерухомого майна та рухомі речі, інші товари (роботи, послуги), що використовуються суб'єктами господарювання-сільськогосподарськими товаровиробниками при здійсненні операційної діяльності;

4) для кредитів, наданих суб'єктам господарювання-сільськогосподарським товаровиробникам, встановлюється максимальний строк - до 1 року, а максимальна загальна заборгованість позичальника та учасників групи пов'язаних контрагентів - 1500 млн. грн.;

5) розмір комісії на покриття витрат банку-кредитора (крім комісій за державні гарантії) за обслуговування кредиту - не більше 1% річної суми кредиту (для кредитів зі строком погашення менше одного року - до 1%) [25].

Для підтримки сільгоспвиробників уряд завершив відому державну програму «Доступні кредити 5-7-9%», і тепер середні підприємства з річним доходом до 50 млн євро та великі підприємства з річним доходом понад 50 млн євро. доступні:

1) максимальна сума кредиту для всіх суб'єктів господарювання становить 60 млн грн, включаючи групи пов'язаних компаній;

2) процентна ставка - 0% річних;

3) цільове призначення позики: інвестиційний кредит на придбання сільськогосподарської техніки, кредит для забезпечення оборотних коштів на придбання насіння, добрив, паливно-мастильних матеріалів;

4) термін позики - 6 місяців;

5) кінцевий термін подання заявок на участь у програмі - до 31 травня 2022 року;

6) сума гарантії кредиту - 80% суми кредиту для мікро, малих та середніх підприємств.

З 5 квітня (без урахування минулорічних проміжних позик) за підтримки уряду та узгодженої співпраці Мінагрополітики, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України за підтримки НБУ та банків, понад 900 сільгоспвиробників отримали кредити в українських банках [26].

Перше завдання сьогодні - правильно провести весняно-польові роботи. На користь аграріїв заявляють про готовність виконувати роботи вчасно навіть у деяких регіонах з високим військовим ризиком. Уряд зробив рішучі кроки для підтримки сільгоспвиробників та рівня доходів населення, безперебійне постачання товарів є важливим, принаймні в регіонах з низьким воєнним ризиком, при збереженні можливого асортименту за таких умов.

Висновок до розділу 1

Таким чином, дослідження підходів до визначення характеру фінансової діяльності фірми виявляє, що це цілеспрямована діяльність фінансових служб фірми, спрямована на ефективну організацію фінансових ресурсів фірми. розвиток підприємства, покращення його фінансового забезпечення, оптимізація його фінансового стану на основі системи управлінських заходів. В результаті зміниться розмір і склад власного та позикового капіталу компанії.

Основними завданнями фінансової роботи на підприємстві є: мобілізація фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення виробничого процесу та в обсязі, визначеному планами; пошук шляхів збільшення прибутку та підвищення прибутковості; своєчасне виконання зобов'язань перед бюджетом; перед банками; виконання зобов'язань щодо оплати товарно-матеріальних цінностей та праці працівників; контроль за збереженням оборотних коштів, прискорення їх оборотності; контроль за раціональним і цільовим використанням фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства, його планування - це складний процес, що охоплює майже всі елементи управління. Лише раціональне поєднання доступних методів та інструментів управління активами та пасивами компанії, грошовим потоком та прибутковістю дозволяє досягти бажаного рівня платоспроможності та її збереження в довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ФГ «БІЛОСНІЖКА»

2.1. Загальна характеристика фінансового стану ФГ «Білосніжка»

ФГ «Білосніжка» засноване у 1993 р. Займається вирощуванням зернових та олійних культур, займає лідерські позиції в галузі сільського господарства, що пояснюється використанням сучасної техніки й технологій, особливої породи тварин, створення молодого професійного персоналу та впевненість керівників, лідерів у перспективі даної галузі. ФГ «Білосніжка» - це поєднання новітніх технологій з традиційними методами виробництва продукції. .

Діяльність підприємства обумовлена статутом. Згідно статуту господарство є суб'єктом господарювання – корпоративним підприємством приватної форми власності у вигляді господарського товариства та вільно користується всіма правами, наданими законом.

Господарство створене з метою одержання прибутку, шляхом найбільш повного задоволення потреб фізичних і юридичних осіб у товарах та послугах, які надає товариство.

На підприємстві діє лінійно-функціональна структура управління, що передбачає розподіл повноважень і відповідальності за функціями управління й прийняття рішень по вертикалі. При цьому управління організоване за лінійною схемою, а функціональні підрозділи апарату управління допомагають лінійним керівникам вирішувати управлінські завдання.

Головою підприємства є його власник, його підлеглими є директор та заступник директора з фінансів.

Основні культури: пшениця, ячмінь, кукурудза, ріпак та соняшник.

Підприємство має в розпорядженні 1500 га землі.

Розпочнемо аналіз фінансового стану підприємства з дослідження активу і пасиву балансу, а також звіту про фінансові результати підприємства. Для

розрахунку даного аналізу використаємо вертикальний та горизонтальний аналіз активу та пасиву підприємства. Даний аналіз допоможе наглядно з'ясувати фактичні проблеми підприємства.

Горизонтальний аналіз активу ФГ «Білосніжка» представлений у таблиці 2.1.

Тож, на основі проведеного горизонтального аналізу можна виявити позитивні зміни в активі балансу підприємства. Основні засоби протягом аналізованого періоду мають позитивну динаміку. У 2020 році сума основних засобів становить 34102,9 тис. грн., а у 2019 році - 31568,2 тис. грн., тобто сума основних засобів зросла на 2534,7 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 8,03%. У 2021 році підприємство збільшило суму основних засобів на - 11666,1 тис. грн. проти 2020 року, тобто до 45769 тис. грн. Дана динаміка говорить про те, що підприємство у 2021 році наростило у виробничому циклі засоби праці та намагається розширити своє виробництво додатково залученими основними засобами (технічне оснащення та земельні ділянки).

Запаси в динаміці мають тенденцію до коливання. Так у 2019 р. сума запасів становить 8190,3 тис. грн., а станом на 2020 р. – 6116,5 тис. грн. Тобто за рік сума запасів знизилась на -2073,8 тис. грн., тобто на 25,32%. У 2021 р. сума запасів збільшилась до 9669,9 тис. грн., тобто на 3553,4 тис. грн., що становить 58,1%. Дана динаміка є однією із позитивних характеристик балансу підприємства. Дане явище вказує на те, що підприємство скоріш за все нарощує виробничі запаси унаслідок зростання діяльності та збільшення врожайності в 2021 році.

Особливістю балансу підприємства є те, що на кінець років відсутні інші статті оборотних активів, такі як дебіторська заборгованість та грошові кошти. Це пов'язане з особливістю діяльності більшості сільськогосподарських підприємств, які займаються вирощуванням зернових та олійних культур.

Таблиця 2.1

Горизонтальний аналіз активу ФГ «Білосніжка» за 2019-2021 рр. у тис. грн.. та у відсотках

Актив	Період			Відхилення			
	2019	2020	2021	Відносне		Абсолютне	
				2020 - 2019	2021 - 2020	2020 - 2019	2021 - 2020
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:							
Незавершені капітальні інвестиції							
Основні засоби:	31568,2	34102,9	45769	2534,7	11666,1	108,03	134,21
первісна вартість	31568,2	34102,9	45769	2534,7	11666,1	108,03	134,21
Довгострокові біологічні активи:							
Довгострокові фінансові інвестиції:							
Інші необоротні активи							
Усього за розділом I	31568,2	34102,9	45769	2534,7	11666,1	108,03	134,21
II. Оборотні активи							
Запаси	8190,3	6116,5	9669,9	-2073,8	3553,4	74,68	158,10
Поточні біологічні активи							
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги							
Гроші та їх еквіваленти							
Інші оборотні активи							
Усього за розділом II	8190,3	6116,5	9669,9	-2073,8	3553,4	74,68	158,10
Баланс	39758,5	40219,4	55438,9	460,9	15219,5	101,16	137,84

Збір врожаю здійснюється в осені, але основний продаж зернових та олійних культур підприємство здійснює наприкінці 1 кварталу та на початку 2 кварталу наступного року, так як саме на цей період закладаються більшість контрактів та встановлюється максимально можлива ціна на ринку зернових культур.

Динаміку зміни основних показників активу балансу підприємства можна відслідкувати на рис. 2.1.

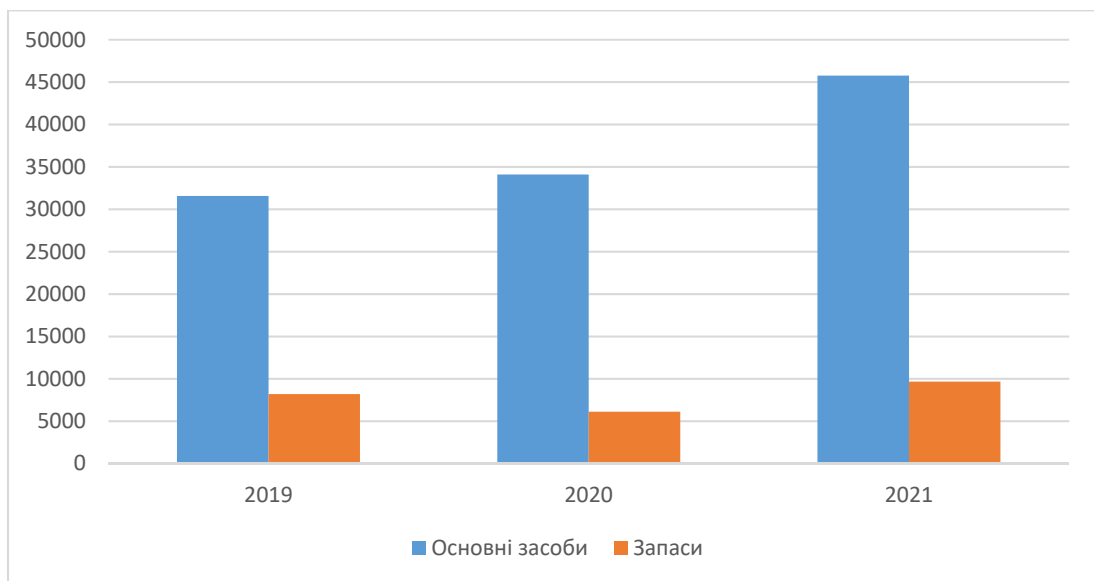

Рис. 2.1. Динаміка основних показників активу балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр. у тис. грн..

Як бачимо, динаміка запасів має незначні коливання, у той час як основні засоби постійно збільшуються. Основні засоби представлені у вигляді земельних ділянок, їх площа та вартість збільшується в 2020 та 2021 роках, що є результатом відкриття ринку землі в Україні. До того ж земельні ділянки не мають встановлений період використання, тому не амортизуються підприємством. Обладнання для збору врожаю підприємство орендує наприкінці 3 кварталу та на початку 4 кварталу.

В 2021 році можна спостерігати більш ефективного використання земельного фонду, за рахунок збільшення врожайності у цей період шляхом збільшення формування запасів у вигляді залишків зернових та олійних культур.

Структура активу балансу підприємства наведена в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Структура активу балансу ФГ «Білосніжка» за 2019-2021 рр., у тис. грн. та %

Актив	Період			Структура активу			Відхилення	
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020
1	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:								
Незавершені капітальні інвестиції								
Основні засоби:	31568,2	34102,9	45769	79,40	84,79	82,56	5,39	-2,23
Довгострокові біологічні активи:								
Довгострокові фінансові інвестиції:								
Інші необоротні активи								
Усього за розділом I	31568,2	34102,9	45769	79,40	84,79	82,56	5,39	-2,23
II. Оборотні активи								
Запаси	8190,3	6116,5	9669,9	20,60	15,21	17,44	-5,39	2,23
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги								
Поточні фінансові інвестиції								
Гроші та їх еквіваленти								
Витрати майбутніх періодів								
Інші оборотні активи								
Усього за розділом II	8190,3	6116,5	9669,9	20,60	15,21	17,44	-5,39	2,23
Баланс	39758,5	40219,4	55438,9	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00

У структурі активу балансу підприємства частка необоротних активів коливається від 79,4% у 2019 році до 82,56% у 2021 році, а оборотних - відповідно від 20,6% до 17,44%. Основну частину в необоротних активах займають основні засоби, а оборотних активів складають запаси.

На рис.2.2. наведено структуру активу балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 - 2021 рр.

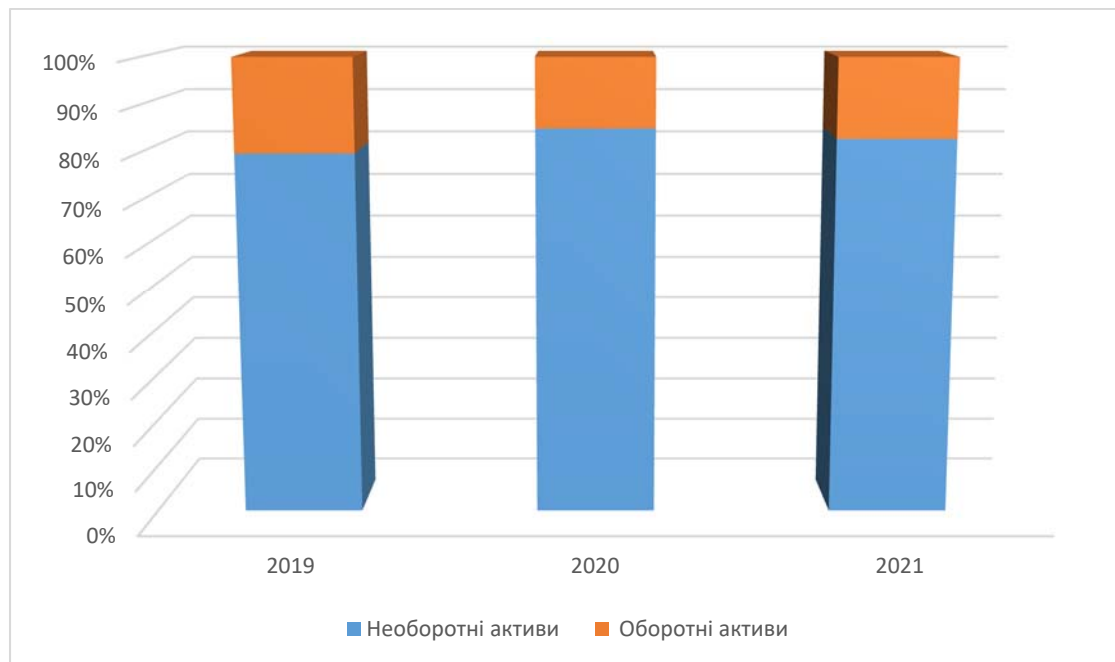

Рис.2.2. Структура активу балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 -2021 рр. у відсотках

Проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасиву балансу. Горизонтальний аналіз пасиву балансу підприємства зображено в таблиці 2.3.

Результати аналізу свідчать про те, що сума власного капіталу за 2019 – 2021 рр. поступово зростала і має позитивну динаміку. У 2019 р. власний капітал підприємства складав 32868,5 тис. грн., у 2020 р. власний капітал становив 36667,9 тис. грн., відповідно зріс на 3799,4 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 11,56%. У 2021 р. в порівнянні з 2020 р. власний капітал підприємства подалі зростає на 7172,5 тис. грн. (19,56%) та становить 43840,4 тис. грн.. Збільшення власного капіталу є позитивною характеристикою для підприємства та вказує на підвищення фінансової стійкості.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки активу балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр., у тис. грн., та відсотках

Пасив	Період			Відхилення			
				Відносне		Абсолютне	
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2020 - 2019	2021 – 2020
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	32070	32070	32070	0	0	100,00	100,00
Додатковий капітал							
Резервний капітал							
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	798,5	4597,9	11770,4	3799,4	7172,5	575,82	256,00
Усього за розділом I	32868,5	36667,9	43840,4	3799,4	7172,5	111,56	119,56
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Довгострокові кредити банків							
Цільове фінансування							
Усього за розділом II							
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків							
Поточна кредиторська заборгованість							
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами							
Інші поточні зобов'язання							
Доходи майбутніх періодів	6890	3551,5	11598,5	-3338,5	8047	51,55	326,58
Усього за розділом III	6890	3551,5	11598,5	-3338,5	8047	51,55	326,58
Баланс	39758,5	40219,4	55438,9	460,9	15219,5	101,16	137,84

Довгострокових зобов'язань підприємство за весь період аналізу немає. Розглядаючи кредиторську заборгованість, бачимо її коливання, але поступово зростає за аналізований період. У 2019 р. сума становила 6890 тис. грн., у 2020 р. 3551,5 тис. грн., тобто зменшилася на -3338,5 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 49,45%. У 2021 р. кредиторська заборгованість становила 11598,5 тис. грн., що більше за значення 2020 р. на 8047 тис. грн., на 26,58%.

Дане явище пов'язане із зростанням доходів майбутніх періодів у 2021 р., які є єдиним видом кредиторської заборгованості підприємства. Дана динаміка з одного боку є негативною для підприємства, так як збільшується заборгованість. Але розглядаючи те, що стаття пов'язана з отриманням платежів у майбутніх періодах за підписаними контрактами, то її зростання можна розглядати як позитивне явище.

Загальна динаміка пасиву підприємства також позитивна та постійно зростає. Динаміка основних показників пасиву балансу вказана на рис. 2.3.

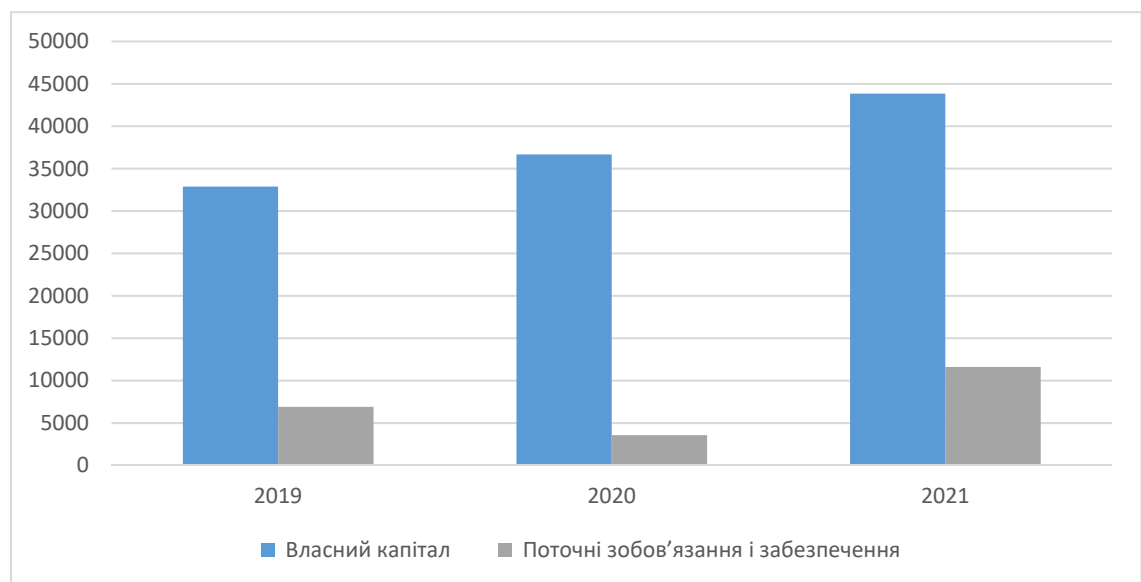

Рис.2.3. Динаміка основних показників пасиву балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр., у тис. грн..

Тож, як бачимо з наведеного аналізу пасив балансу підприємства має позитивні зміни, оскільки підприємство нарощує власний капітал, а залучені кошти збільшуються поступово. Дана тенденція вказує на те, що підприємство

розраховує на власні грошові кошти, що має збільшити його фінансову незалежність та стабільність.

Проведемо аналіз структури пасиву ФГ «Білосніжка», що зображена в таблиці 2.4. За результатами даного аналізу можна сказати, що протягом 2019 – 2021 рр. структура пасиву підприємства змінилась. Найбільшу частку в структурі пасиву підприємства займає власний капітал та в 2019 році становить більше 82,67%, потім поточні зобов'язання та забезпечення – 17,33%. У 2020 р. ситуація майже не змінилась, але у цей період підприємство має найменшу питому вагу поточних зобов'язань та забезпечень (8,83%), та найбільшу частку власного капіталу (91,17%).

У 2021 р. підприємство знизило частку власного капіталу, яка становила 79,08%, та збільшила частку поточних зобов'язань та забезпечень, відповідно до 20,92%. Наглядно структуру пасиву підприємства наведено на рис. 2.4.

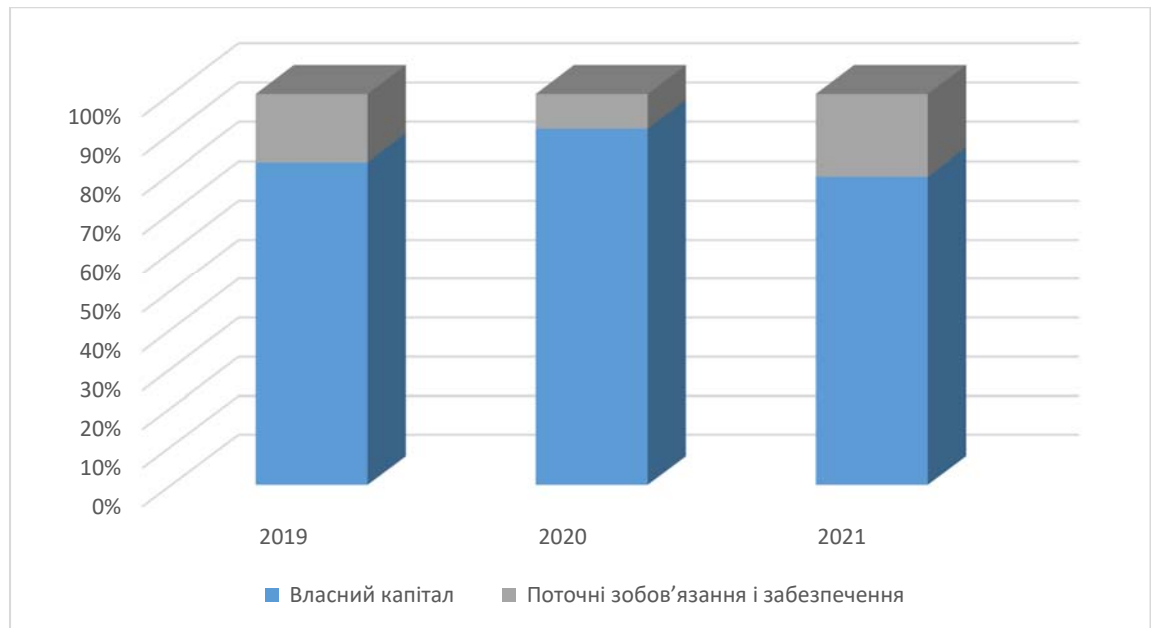

Рис. 2.4. Структура пасиву ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр., у відсотках

Таблиця 2.4

Структура пасиву балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр., в тис. грн. та у відсотках

Пасив	Період			Структура			Відхилення	
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020
1	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	32070	32070	32070	80,66	79,74	57,85	-0,92	-21,89
Додатковий капітал								
Резервний капітал								
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	798,5	4597,9	11770,4	2,01	11,43	21,23	9,42	9,80
Усього за розділом I	32868,5	36667,9	43840,4	82,67	91,17	79,08	8,50	-12,09
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Довгострокові кредити банків								
Цільове фінансування								
Усього за розділом II								
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Короткострокові кредити банків								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за товари, роботи, послуги								
за розрахунками з бюджетом								
за розрахунками зі страхування								
за розрахунками з оплати праці								
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами								
Інші поточні зобов'язання								
Доходи майбутніх періодів	6890	3551,5	11598,5	17,33	8,83	20,92	-8,50	12,09
Усього за розділом III	6890	3551,5	11598,5	17,33	8,83	20,92	-8,50	12,09
Баланс	39758,5	40219,4	55438,9	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00

Також проведемо більш детальний аналіз структури власного капіталу. Структура власного капіталу підприємства наведена на рис. 2.5.

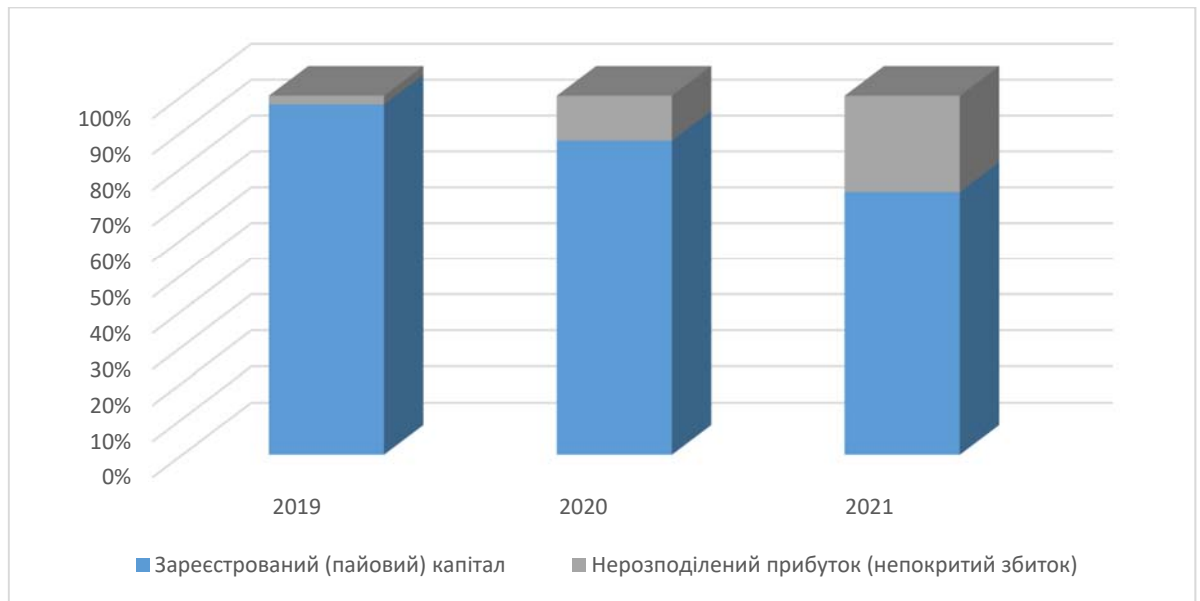

Рис. 2.5. Структура власного капіталу ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр, у відсотках

Найбільшу частку в структурі власного капіталу становить зареєстрований капітал. Дана частка коливається від 80,66% в 2019 році до 57,85% в 2021 році відповідно до загальної суми балансу підприємства. Якщо розглядати лише структуру власного капіталу, то зареєстрований капітал в 2019 році складав 97,6% усього власного капіталу, а вже в 2021 році – 73,15%. Це пов'язано з ростом суми нерозподіленого прибутку в цьому періоді, тобто підприємство нарощує власний капітал за рахунок нерозподіленого прибутку.

Згідно фінансовій звітності у 2019 р. підприємство отримало нерозподілений прибуток у розмірі 798,5 тис. грн., що складало 2,5% від структури власного капіталу. Протягом 2020 – 2021 рр. підприємство отримувало нерозподілений прибуток, у сумі 4597,9 тис. грн. та 11770,4 тис. грн. відповідно.

Розглядаючи поточні зобов'язання, то загальна їх сума зросла за три роки як в абсолютному, так і відносному вираженні. В 2019 році їх сума склала 6890 тис. грн або 17,33% в структурі капіталу. В 2020 році їх питома вага була найменшою та складала лише 8,83%, а вже в 2021 році зросла питома вага до

20,92%. Тобто, в 2021 році підприємство погіршало структуру капіталу, але розглядаючи те, що основна стаття це «Доходи майбутніх періодів», то її зростання не є негативним явищем для підприємства.

Розглядаючи баланс ФГ «Білосніжка» за три роки аналізу, можна зробити наступні загальні висновки:

- підприємство має на балансі основні засоби у вигляді земельних ділянок, які не мають кінцевого строку використання та не амортизуються;
- предмети праці підприємство орендує у період активних сільськогосподарських операцій, що не відображається у фінансовому звіті на кінець року;
- негативним є відсутність у підприємства в кінці року грошових коштів на рахунку, що впливає на ліквідність;
- підприємство є фінансово незалежним по структурі джерел фінансових ресурсів, так як пасив балансу на 80% складається з власного капіталу. Який щороку зростає за рахунок нерозподіленого прибутку;
- поточні зобов'язання представлені у вигляді доходів майбутніх періодів.

2.2. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності ФГ «Білосніжка»

Для повної картини фінансово-господарського стану ФГ «Білосніжка» проведемо аналіз показників оборотності коштів, фінансової стійкості та ліквідності.

Міністерством Фінансів України і Фондом державного майна України встановлено скорочений перелік коефіцієнтів для оцінки фінансової стійкості, до якого входять: коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами. Основні показники фінансової стійкості наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Основні показники фінансової стійкості ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021

рр., у тис. грн. та у відсотках

Показник:	Період			Відхилення	
	2019	2020	2021	2020-2019	2021-2020
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	0,16	0,42	-0,20	0,26	-0,62
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,83	0,91	0,79	0,08	-0,12
Коефіцієнт фінансової залежності	1,21	1,10	1,26	-0,11	0,17
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,04	0,07	-0,04	0,03	-0,11

Тож, проаналізуємо отримані результати основних показників фінансової стійкості.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів має динаміку коливання.

У 2019 р. коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами становив 0,16, у 2020 р. 0,42, а у 2021 р. - 0,2. Дана динаміка свідчить про те, що запаси підприємства, що мають найменшу ліквідність забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування тільки в 2020 році, у той час як вже в 2021 році вони незабезпечені на 20% власними коштами та покриваються за рахунок майбутніх платежів.

Коефіцієнт фінансової незалежності також має невеликі коливання від 0,79 до 0,91. Дана динаміка коефіцієнта фінансової незалежності свідчить про можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів та його незалежність від позикових джерел. Коефіцієнт фінансової залежності має позитивну динаміку в 2020 році, оскільки зменшується тільки у цей період. У 2019 р. значення коефіцієнт фінансової залежності становить 1,21, у 2020 р. – 1,1, а у 2021 р. значення коефіцієнта зростає до 1,26. Тобто в 2021

році відбулося погіршення фінансової автономії підприємства, оскільки відбулося нарощування доходів майбутніх періодів у поточних зобов'язань.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом 2019 – 2021 рр. має негативну динаміку, оскільки отримані значення коефіцієнта менше нормативного значення та становить 0,04; 0,07 та -0,04 відповідно. Дана динаміка свідчить про скорочення можливості підприємства вільно маневрувати власним капіталом.

Також проаналізуємо абсолютні показники фінансової стійкості, що наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Оцінка абсолютних показників фінансової стійкості ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр., тис. грн.

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Зміни	
				2020-2019	2021-2020
Власний капітал	32868,5	36667,9	43840,4	3799,4	7172,5
Необоротні активи	31568,2	34102,9	45769	2534,7	11666,1
Наявність власних оборотних коштів	1300,3	2565	-1928,6	1264,7	-4493,6
Довгострокові зобов'язання					
Функціонуючий капітал	1300,3	2565	-1928,6	1264,7	-4493,6
Короткострокові зобов'язання	6890	3551,5	11598,5	-3338,5	8047
Загальна величина запасів і витрат	8190,3	6116,5	9669,9	-2073,8	3553,4
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів і витрат	-6890	-3551,5	-11599	3338,5	-8047
Надлишок (+) або нестача (-) власного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів і витрат	-6890	-3551,5	-11599	3338,5	-8047
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат	0	0	0	0	0
Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості	[0;0;1]	[0;0;1]	[0;0;1]		

Тож, на основі проведеного аналізу необхідно сказати, що протягом 2019-2021 рр. ФГ «Білосніжка» знаходилось на межі фінансової нестійкості, про що говорить нестача власних оборотних коштів для формування запасів і витрат, але вона компенсується за рахунок короткострокових зобов'язань для формування запасів і витрат.

Перейдемо до аналізу ліквідності ФГ «Білосніжка», зокрема до показників ліквідності, що наведені в таблиці 2.7. Коефіцієнт покриття характеризує ФГ «Білосніжка», як підприємство, що може своєчасно ліквідувати борги, на що вказує позитивний результат розрахунку коефіцієнту.

Таблиця 2.7

Показники ліквідності ФГ «Білосніжка» за 2019 - 2021 рр.

Показник:	Період			Відхилення	
	2019	2020	2021	2020- 2019	2021- 2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,19	1,72	0,83	0,53	-0,89

Коефіцієнт швидкої та абсолютної ліквідності вказує на те, що 2019 – 2021 рр. коефіцієнти дорівнювали 0 на кінець року, тобто підприємство не має можливість погашати свої поточні зобов'язання за рахунок активних розрахунків та грошових коштів.

Аналіз ліквідності балансу підприємства наведено в таблиці 2.8.

Тож, як бачимо протягом 2020 – 2021 рр. баланс підприємства не був абсолютно ліквідним, оскільки другий показник не відповідає нормативам, тобто показники активу балансу є меншими за показники пасиву балансу та дорівнює 0.

Таблиця 2.8

Оцінка ліквідності балансу ФГ «Білосніжка» за 2019 - 2021 рр.

Абсолютно ліквідний баланс	Співвідношення активів та пасивів фактичного балансу					
	2020			2021		
	А		П	А		П
A1≥П1	0	=	0	0	=	0
A2≥П2	0	≤	3551,5	0	≤	11598,5
A3≥П3	6116,5	≥	0	9669,9	≥	0
A4≤П4	34102,9	≤	36667,9	45769	≤	43840,4

Тож, можна сказати, що за досліджений період підприємство не мало змоги оперативно за рахунок своїх платіжних коштів погасити борги, тобто підприємство має проблеми з абсолютною ліквідністю.

2.3. Аналіз фінансових результатів ФГ «Білосніжка»

Важливе значення у процесі діяльності підприємства займає його кінцевий результат діяльності, тобто прибуток, в негативному разі – збиток. Прибуток характеризує ефективність господарської діяльності підприємства. Величина даного показника залежить від обсягу операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. На основі аналізу прибутку підприємства приймаються управлінські рішення спрямовані на підвищення ефективності функцій, що виконує прибуток (оцінююча, розподільча, стимулююча). В позитивному результаті підприємства зацікавлені не лише підприємство, а й держава, оскільки даний результат діяльності підприємства впливає на макроекономічні чинники.

Основними показниками, що дають загальну характеристику рентабельності є рентабельність всього майна, рентабельність поточних активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність інвестицій та рентабельність реалізації продукції.

Для початку проведемо аналіз показників рентабельності, результати якого зафіксовані у таблиці 2.9.

Динаміка показників рентабельності дуже позитивна. Так, рентабельність активів різко зростає в 2020 році майже в 5 разів та має подальше зростання значення в 2021 році але більш повільними темпами. У 2019 р. результат показника був 2,01%, однак вже у 2020 значення зростає до 11,43 %, а у 2021 становить 21,23%. Тобто у 2021 р. 12,23 грн. прибутку припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи.

Рентабельність власного капіталу має схожу тенденцію. У 2019 р. рентабельність власного капіталу становила – 2,43%, а вже у 2020 р. збільшилась до 12,54%, у 2021 р. зросла до 26,85%. Тобто, у 2021 р. на одиницю власного капіталу припадає 26,85 грн. чистого прибутку.

Таблиця 2.9

Оцінка показників рентабельності ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр., %

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Рентабельність активів	2,01	11,43	21,23
Рентабельність власного капіталу	2,43	12,54	26,85

Більш наглядне динаміку коефіцієнтів рентабельності наведено на рис. 2.6.

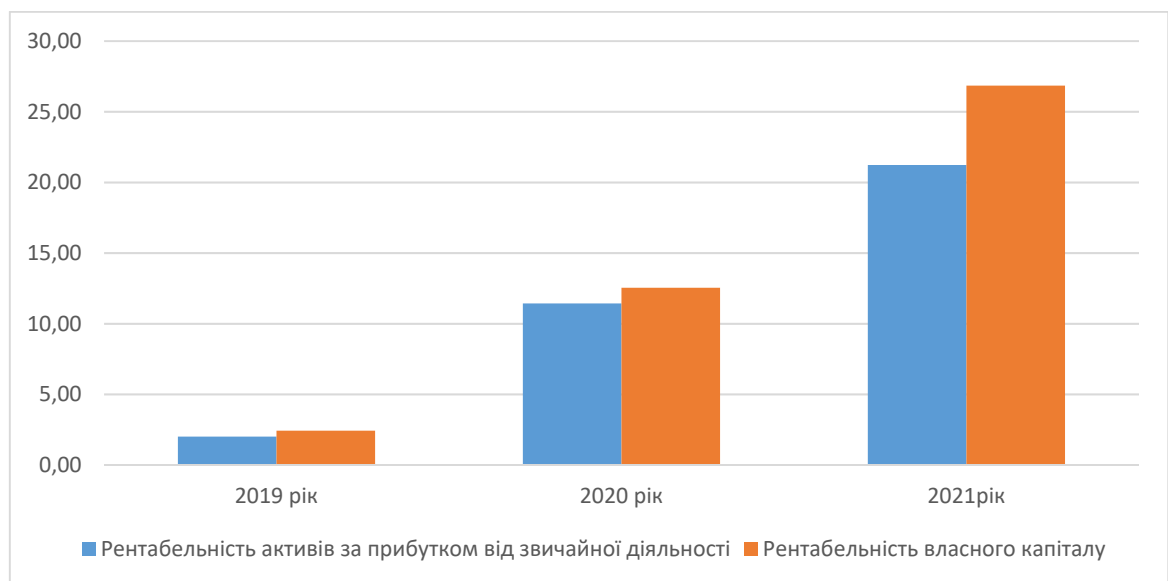

Рис. 2.6. Динаміка показників рентабельності ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр.

Також проведемо аналіз фінансових результатів за 2019 – 2021 рр. ФГ «Білосніжка». У 2020 р. підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 4597,9 тис. грн. У 2021 р. підприємство в результаті своєї діяльності отримало найбільший рівень чистого прибутку у розмірі 11770,4 тис. грн. Тож, як бачимо простежується позитивна динаміка результату діяльності, яку можна прослідкувати на рис. 2.7.

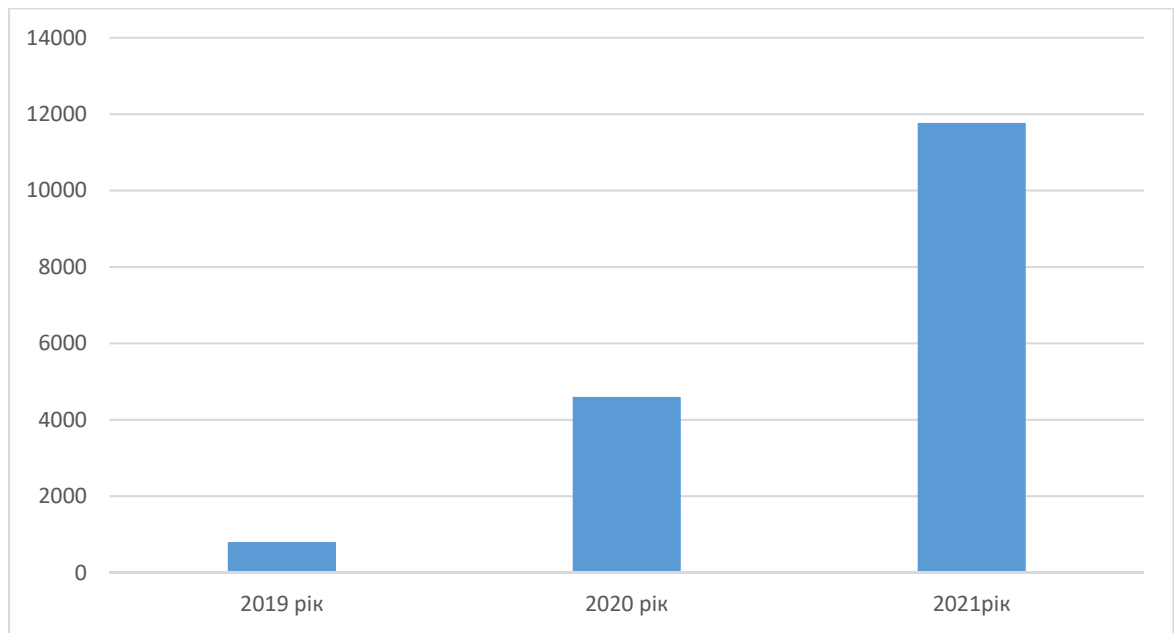

Рис. 2.7. Динаміка чистого прибутку ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр. у тис. грн.

Проведемо більш детальний аналіз фінансових результатів ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр. за допомогою вертикального та горизонтального аналізу. Горизонтальний аналіз фінансових результатів ФГ «Білосніжка» наведено в таблиці 2.10.

Тож, як бачимо, за результатом аналізу показники в динаміці протягом 2019 – 2021 рр. постійно зростають. Так, чистий дохід від реалізації продукції збільшився в 2020 р. в порівнянні з 2019 р. на 2697,5 тис. грн., та відповідно у 2019 р. становив 21180,6 тис. грн. та у 2020 р. – 23878,1 тис. грн. (12,74%). У 2021 р. чистий дохід від реалізації продукції становить 27810,8 тис. грн., тобто збільшився відповідно минулого показника на 3932,7 тис. грн., або на 16,47%.

Таблиця 2.10

Горизонтальний аналіз фінансових результатів ФГ «Білосніжка», за 2019
– 2021 рр., у тис. грн.

Стаття	2019	2020	2021	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне	
				2020- 2019	2021- 2020	2020- 2019	2021- 2020
Чистий дохід від реалізації продукції	21180,6	23878,1	27810,8	2697,5	3932,7	112,74	116,47
Собівартість реалізованої продукції	16045,8	19280,2	16554,8	3234,4	-2725,4	120,16	85,86
Валовий прибуток	5134,8	4597,9	11256	-536,9	6658,1	89,54	244,81
Інші доходи	0	0	514,4	0	514,4	-	-
Інші операційні витрати	4336,3			-4336,3	0	-	-
Чистий фінансовий результат	798,5	4597,9	11770,4	3799,4	7172,5	575,82	256,00

Валовий дохід у 2019 р. становив 5134,8 тис. грн., та у 2020 р. – 4597,9 тис. грн., тобто зменшився на -536,9 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 10,46%. Це відбулося за рахунок зростання собівартості продукції більш швидкими темпами в 2020 році на 20,16%, що спричинило зменшення валового прибутку при зростанні виручки від реалізації. У 2021 р. валовий дохід підприємства становив 11256 тис. грн., що відповідно минулого року більше на 6658,1 тис. грн., тобто на 144,81% або в 2 рази. Така ситуація пов'язана зі значним зростанням виручки від реалізації продукції при значному зниженні собівартості в 2021 році на -2725,4 тис. грн або на 14,14%.

Динаміка собівартості наведена на рис. 2.8.

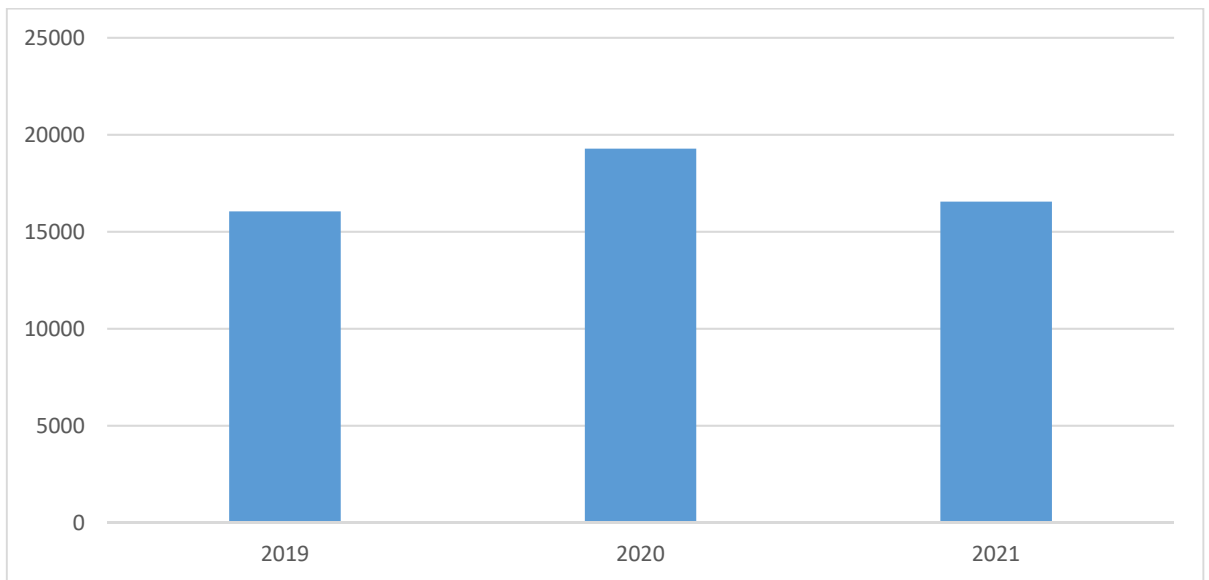

Рис. 2.8. Динаміка собівартості реалізованої продукції ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр. у тис. грн.

Як бачимо, собівартість реалізації продукції підприємства за аналізований період постійно збільшується, що пояснюється зростанням витрат на виготовлення продукції.

Фінансовий результат діяльності підприємства у 2019 р. становив 798,5 тис. грн., що є найнижчим значенням за аналізований період. У 2020 р. значення фінансового результату збільшилось до 4597,9 тис. грн., тобто на 3799,4 тис. грн. або в 5,7 разів. Це пов'язано з тим, що в 2019 році підприємство ще мало операційні витрати на суму 4336,3 тис. грн, що й спричинило зниження прибутку підприємства. У 2021 р. фінансовий результат підприємства становить 11770,4 тис. грн., тобто збільшення за минулорічну суму на 11770,4 тис. грн., що у відсотках складає 156%.

Таким чином, можна констатувати, що підприємство є прибутковим та нарощує свої фінансові результати за аналізований період.

Висновки по розділу 2

В рамках даного дослідження, було ознайомлено із структурою ФГ «Білосніжка», а також організацією, та основами проведення аналізу фінансової звітності.

Проведено детальний аналіз фінансового стану ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр. В ході аналізу було використано вертикальний та горизонтальний аналіз пасиву та активу балансу, порівняльний аналіз та методами комплексної оцінки для визначення показників рентабельності, фінансової стійкості та ліквідності. В результаті аналізу виявлено проблемні аспекти активу балансу: значна сума запасів та відсутність грошових коштів.

На основі проведеного горизонтального аналізу можна виявити позитивні зміни в активі балансу підприємства.

У структурі активу балансу підприємства частка необоротних активів коливається від 79.4% у 2019 році до 82,56% у 2021 році, а оборотних - відповідно від 20,6% до 17,44%. Основну частину в необоротних активах займають основні засоби, а оборотних активів складають запаси.

Найбільшу частку в структурі пасиву підприємства займає власний капітал та в 2019 році становить більше 82,67%, потім поточні зобов'язання та забезпечення – 17,33%. У 2020 р. ситуація майже не змінилась, але у цей період підприємство має найменшу питому вагу поточних зобов'язань та забезпечень (8,83%), та найбільшу частку власного капіталу (91,17%).

Розглядаючи баланс ФГ «Білосніжка» за три роки аналізу, можна зробити наступні загальні висновки:

- підприємство має на балансі основні засоби у вигляді земельних ділянок, які не мають кінцевого строку використання та не амортизуються;
- предмети праці підприємство орендує у період активних сільськогосподарських операцій, що не відображається у фінансовому звіті на кінець року;

- негативним є відсутність у підприємства в кінці року грошових коштів на рахунку, що впливає на ліквідність;
- підприємство є фінансово незалежним по структурі джерел фінансових ресурсів, так як пасив балансу на 80% складається з власного капіталу, який щороку зростає за рахунок нерозподіленого прибутку;
- поточні зобов'язання представлені у вигляді доходів майбутніх періодів.

На основі проведеного аналізу необхідно сказати, що ФГ «Білосніжка» знаходилось на межі фінансової нестійкості, про що говорить нестача власних оборотних коштів для формування запасів і витрат, але вона компенсується за рахунок короткострокових зобов'язань для формування запасів і витрат.

Протягом 2020 – 2021 рр. баланс підприємства не був абсолютно ліквідним, оскільки другий показник не відповідає нормативам, тобто показники активу балансу є меншими за показники пасиву балансу. Тож, можна сказати, що за досліджений період підприємство не мало змоги оперативно за рахунок своїх платіжних коштів погасити борги, тобто підприємство має проблеми з абсолютною ліквідністю.

Також проведений аналіз фінансових результатів за 2019 – 2021 рр. ФГ «Білосніжка». Динаміка показників рентабельності дуже позитивна. Так, рентабельність активів різко зростає в 2020 році майже в 5 разів та має подальше зростання значення в 2021 році але більш повільними темпами. У 2019 р. результат показника був 2,01%, однак вже у 2020 значення зростає до 11,43 %, а у 2021 становить 21,23%. Рентабельність власного капіталу має схожу тенденцію. У 2019 р. рентабельність власного капіталу становила – 2,43%, а вже у 2020 р. збільшилась до 12,54%, у 2021 р. зросла до 26,85%.

У 2020 р. підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 4597,9 тис. грн. У 2021 р. підприємство в результаті своєї діяльності отримало найбільший рівень чистого прибутку у розмірі 11770,4 тис. грн.

В цілому фінансовий стан підприємства задовільний. За результатами даного аналізу, будуть проведені заходи в наступному розділі..

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПРИКЛАДІ ФГ «БІЛОСНІЖКА»

3.1. Планування грошових надходжень сільськогосподарського підприємства за допомогою бюджетування при впровадженні інтенсивних технологій

Розвиток сільськогосподарського виробництва є складним і багатограним процесом, який не може бути стихійним в умовах ринкової економіки. Воно повинно базуватися на системному регламенті та організації. Визначення оптимальних пропорцій між галузями сільськогосподарських підприємств відповідно до їх природно-економічних умов забезпечує сталий розвиток виробництва, підвищення його економічної ефективності, а отже, підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств.

Збільшення виробництва за рахунок збирання врожаю в оптимальні терміни необхідне за рахунок мінімізації простоїв машини з різних причин, раціональної організації завдань, правильного визначення співвідношення площі та врожаю окремо та шляхом прямого скріплення.

Підприємство ФГ «Білосніжка» для збереження фінансових ресурсів в умовах воєнного стану та здійснення своєї діяльності повинно зосередитися на наступних етапах:

- 1) планування грошових потоків та підготовка відповідних документів;
- 2) дотримання бюджету грошових потоків при організації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- 3) контроль за виконанням бюджету грошових потоків;
- 4) коригування відповідно до змін умов виконання бюджету кожного місяця.

Створюючи фінансові ресурси, ФГ «Білосніжка» слід звернути особливу увагу на такі питання:

- 1) збільшити та прискорити вхідний грошовий потік підприємства;
- 2) оптимізація грошового потоку компанії з часом;
- 3) планування резерву ліквідності;
- 4) зниження ризику.

Пошук ефективних механізмів управління фінансовими ресурсами та забезпечення їх фактичної інтеграції з системою ринкових відносин потребує розробки конкретної фінансової стратегії на сучасному етапі розвитку компанії з урахуванням факторів воєнного стану. У структурі внутрішніх джерел створення власних коштів основне місце займає прибуток, який знаходиться в розпорядженні підприємства - він створює більшу частину власних коштів, забезпечує збільшення власного капіталу, а відтак і ринкової вартості коштів підприємства. Амортизаційні відрахування також відіграють роль у внутрішніх джерелах, особливо на підприємствах з високою вартістю використаних основних засобів та нематеріальних активів; однак вони не збільшують власний капітал компанії, а містять лише кошти для його реінвестування. Інші внутрішні джерела не відіграють істотної ролі у створенні власних фінансових ресурсів підприємства.

Виручка від реалізації залежить від кількості ринкової продукції та її ціни, ціна значною мірою залежить від попиту та пропозиції на кожен вид продукції, що випускається підприємством, її якості, каналів збуту, термінів реалізації тощо.

Асортимент і структура продукції є ще одним фактором, що впливає на ефективність виробничої діяльності підприємства. Безумовно, підприємство має право вибирати продукцію та обсяги виробництва, які вважає найбільш оптимальними. Однак ефективність результатів залежатиме не стільки від внутрішніх резервів самого підприємства, скільки від потреб його споживачів. Кількість і структура продукції повинні враховувати побажання споживача. Комплексний аналіз динаміки реалізації окремих видів продукції дозволяє

вибрати із загального обсягу ту продукцію, на яку є найбільший попит, а також визначити оптимальний обсяг виробництва.

Враховуючи обмеженість ресурсів та важливість їх економії, основними факторами, що визначають ефективність виробництва, є трудомістка, матеріаломістка та капіталомістка продукція. Звідси випливає, що підприємство, яке веде бізнес, має приділяти особливу увагу вдосконаленню технології, спеціалізації та концентрації виробництва, організації та оплаті праці, впровадженню науково-технічного прогресу та досвіду.

Одним із основних шляхів підвищення ефективності виробництва є покращення землекористування за рахунок підвищення родючості земель та підвищення врожайності. Цього можна досягти шляхом впровадження у виробництво нових технологій, у тому числі програмування посівів, використання прогресу науки та передового досвіду. У сучасних умовах все більшого значення набуває розвиток хімії та санації, впровадження перспективних сортів і гібридів, захист ґрунтів від водної та вітрової ерозії. Поліпшення землекористування зміцнить кормову базу, а впровадження високопродуктивних порід тварин підвищить їх продуктивність.

Кінцева продукція підприємства багато в чому залежить від зниження матеріальних витрат. Зменшення трудомісткості та матеріаломісткості шляхом впровадження технологій комплексної механізації, економії ресурсів та енергії є основним фактором досягнення цієї мети.

Бюджетування в сільському господарстві дає змогу оцінити технологічні особливості виробництва, види продукції, собівартість виробництва, за якими будуть вести управлінський облік і аналізувати відхилення, контролювати споживання ресурсів і грошей. Це означає, що бюджети охоплюють усі бізнес-процеси компанії, включаючи доставку, виробництво, продажі, управління грошовими потоками тощо. Бюджетування є інструментом управління, тобто планування та контролю.

Система бюджетування сільськогосподарського підприємства повинна включати такі види бюджетів, як:

- поточні (оперативні, оперативні) бюджети (бюджет збуту, бюджет виробництва, бюджет запасів, бюджети прямих витрат, загальні витрати, вироблену та реалізовану продукцію, бюджети адміністративних та інших витрат, бюджет фінансових результатів);

- фінансові бюджети (бюджетний баланс, бюджет грошових коштів, бюджет капітальних вкладень).

Разом з тим, специфіка технологічних процесів нарощування біоресурсів та сільськогосподарського виробництва та необхідність впливу на виробничий процес на окремих його етапах вимагає використання гнучких бюджетів у практиці сільськогосподарських підприємств.

Гнучкий бюджет — це бюджет, який базується на планових доходах і витратах компанії на основі фактичних продажів. Для створення гнучкого бюджету переглядаються планові дані та складається новий бюджет на кількість фактично проведених заходів у звітному періоді. Величина постійних витрат зазвичай залишається незмінною, а змінні витрати змінюються пропорційно змінам діяльності.

Гнучкі бюджети дозволяють готувати звіти про ефективність, у яких порівнюються фактичні та передбачені бюджетом витрати з фактичним рівнем діяльності.

Гнучке бюджетування охоплює відповідну сферу діяльності і становить один рівень багаторівневого аналізу дисперсій. Бюджети корисні до і після як інструмент планування та контролю витрат.

Гнучкі бюджети дозволяють приймати рішення в короткі терміни, які зазвичай зводяться до вибору альтернатив, які є більш вигідними для підприємства з точки зору максимальної ефективності (ефективності), віддачі від оптимального використання матеріалів, трудових і фінансових ресурсів. найвищий.

Процес складання гнучких бюджетів у сільськогосподарських підприємствах має складатися з взаємопов'язаних етапів:

1) уточнення показників, які будуть використовуватися в бюджетах;

- 2) встановлення норм і нормативів витрат;
- 3) визначення рішень (наприклад, рівні активності);
- 4) складання бюджетів у розрізі структурних підрозділів та підприємств у цілому;
- 5) внесення можливих змін до бюджетів у разі виникнення нової ситуації (проблеми, варіанта) та виправлення на основі запропонованих виправлень.

Гнучкі сільськогосподарські бюджети включають:

- технологічні бюджети - за технологією вирощування сільськогосподарської продукції: рослинництва - різні культури, різні культури тощо;

- бюджети матеріальних витрат - забезпечення матеріальними ресурсами в розрізі власних і покупних запасів (різні варіанти: вартість насіння, добрив за різними цінами, видами, кількістю та залежно від виду продукції);

- бюджети витрат на оплату праці - забезпечення трудовими ресурсами (різні варіанти: повний робочий день, сезонні працівники, порівняння їх трудових витрат на вирощування різних культур).

Гнучкі бюджетні показники піддаються подальшому порівнянню з фактичними даними, а отримані відхилення можуть бути використані для визначення ефективності та результативності діяльності структурних підрозділів.

Ефективність центрів підзвітності оцінюють шляхом розрахунку гнучкого варіації бюджету, тобто визначення різниці між фактичною і гнучкою сумою бюджету. Ці відхилення характеризують вплив інших факторів, на відміну від розміру підприємства, на всі показники діяльності підприємства. Гнучкість бюджету є ключем до надання зворотного зв'язку для контролю та управління. Перевага такого виду бюджету полягає в тому, що він виключає вплив величини фактора діяльності, який може бути поза контролем та відповідальністю керівництва суб'єкта, на динаміку доходів і видатків у звіті про виконання бюджету.

Під час складання бюджету можна використовувати перевірку зворотного зв'язку для порівняння бюджету та фактичних результатів і пряму перевірку для порівняння бажаних результатів (цілей) з бюджетом. Оскільки контроль за зворотним зв'язком вимагає фактичних результатів, невідомих до події, він є ретроспективним. З іншого боку, пряме спілкування орієнтоване на майбутнє.

Тому щомісячне виявлення відхилень, а значить і контроль у сільському господарстві. Саме аудит допомагає виявити можливості покращення фінансово-виробничої діяльності підприємства та напрямків планування в цілому.

При впровадженні гнучкого планування в сільськогосподарську практику виникають проблеми, пов'язані з нереальністю фінансових планів (нерациональні дані збуту, великі фінансові потреби), ефективністю їх складання, прозорістю планів, виконання, виконання планів – ступенем їх виконання в умови забезпечення необхідними фінансовими та матеріальними ресурсами.

Основна модель управління грошовими потоками - прогнозування та планування валових і чистих грошових потоків підприємства в розрізі його господарської діяльності з метою забезпечення постійної платоспроможності протягом планового періоду.

План грошових доходів і витрат складається на підприємстві в такій послідовності:

Проаналізовано вилучення та залучені кошти для операційної діяльності підприємства, оскільки ряд показників цього плану є відправною точкою перед розробкою інших елементів.

Розроблення планових нормативів збору та витрачання коштів на інвестиційну діяльність підприємства (прийняття планових грошових потоків від операційної діяльності). Цей етап перевіряється підприємства не є необхідним, оскільки підприємство є чисто операційним.

Заплановані нормативи доходів і витрат на фінансову діяльність підприємства, необхідні для забезпечення джерел зовнішнього фінансування інноваційної та операційної діяльності на найближчі періоди.

Прогнозуються валові та чисті грошові потоки, а також динаміка залишків грошових коштів по підприємству.

Протягом року можуть виникнути непередбачені обставини, які вимагають негайної зміни цілі залежно від ситуації. Прогнозування — це програма заходів, виражених у вигляді собівартості проданих і придбаних товарів. Програма дій повинна передбачати тимчасову та функціональну координацію різних заходів.

Короткострокові прогнози зазвичай роблять щомісяця. Якщо грошові потоки непередбачувані або коливаються нерівномірно, рекомендується прогнозувати короткі періоди. Чим довший прогноз, тим менше шансів на його виконання.

Касове планування в основному складається з чотирьох частин:

розділ доходів, який включає готівку на початок періоду, грошові надходження від клієнтів та інші статті доходу.

розділ грошових потоків, який відображає всі види грошових потоків за наступний місяць.

надлишок або дефіцит розподілу коштів - різниця між доходом і витраченими грошима.

фінансовий розділ, де детально описуються статті позичених коштів та їх відшкодування на наступний період.

Проведемо очікуване короткострокове планування грошових потоків ФГ «Білосніжка» на 1 півріччя 2022 року.

Спочатку проведемо очікуване короткострокове планування надходження грошових потоків на рік з урахуванням зростання цін на сільськогосподарську продукцію та з розподілом платежів за товар наступним чином: 70% у перший місяць, 30 % - у другий на підставі результатів діяльності попереднього періоду. (таблиця 3.1). Запланований продаж насіння відбувається у перший та другий місяць 2022 року, але початком бойових дій в лютому 2022 року, частина насіння зможе бути реалізована у березні, при чому ціна у цей період буде вище, але умови реалізації підприємство планує змінити – 90% у місяць продажу та 10% у наступний.

Таблиця 3.1

Прогнозування очікуваних отриманих коштів на I півріччя 2022 року, тис.
грн.

Найменування	1	2	3	4	5	6	Всього
Запланований продаж насіння							
Насіння соняшника	2360	2500	1500				6360
Насіння пшениці	2240	2400	1200				5840
всього	4600	4900	2700				12200
Поступлення від продажу кожного місяця							
1	3220	1380					4600
2		3430	1470				4900
3			2430	270			2700
4							
5							
6							
сума заборгованості з попередніх періодів							
всього отримано	3220	4810	3900	270			12200

Надходження в другий місяць року очікуються на найвищому рівні, так як зазвичай в лютому найбільші продажі насіння та найвищі ціни. За перше півріччя планується отримати надходжень у сумі 12200 тис. грн., що на 601 тис. грн. більше, ніж заплановані доходи майбутніх періодів на кінець 2021 року. Зростання реалізації пов'язано тільки зі зростанням ціни на насіння у березні місяці у зв'язку з воєнним станом в Україні.

Погашення кредиторської заборгованості відбувається в такому порядку: 50% - першого місяця, 50% - другого. Заробітну плану персоналу планується виплачувати в такому порядку: 80% поточного місяця, і 20% - наступного. На оплату праці підприємство планує витратити суму на рівні попереднього року з урахуванням росту заробітної плати на 10%. Витрати на пальне зростатимуть на 20% щомісяця та оплата здійснюється повністю. (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Прогнозування очікуваних витрат коштів за I півріччя 2022 року, тис. грн.

Найменування	1	2	3	4	5	6	Всього
сума затрат на закупку насіння		8000					8000
витрати по закупках кожного місяця							
1							
2		4000	4000				8000
3							
4							
5							
6							
всього		4000	4000				8000
Сума витрат на оплату праці	50	100	200	200	200	200	950
Виплати заробітної плати кожного місяця							
1	40	10					50
2		80	20				100
3			160	40			200
4				160	40		200
5					160	40	200
6						160	160
Витрати на пальне		1600	1920	2304	2765	3318	11907
всього витрачання коштів	40	1690	2100	2504	2964,8	3517,76	12816,56

Згідно договорів про постачання продукції, підприємство планує придбати насіння на суму 8000 тис. грн. та виплатити заробітну плату 916,8 тис. грн. та придбати пального на суму 11907 тис. грн. Спланувавши очікуваних доходів та витрат грошей, зробимо прогноз грошового потоку ФГ «Білосніжка» (табл. 3.3)

Таблиця 3.3

Прогноз очікуваного руху грошових засобів по основній діяльності ФГ
«Білосніжка» на I півріччя 2022 року, тис. грн.

Найменування	2022 рік						Всього
	1	2	3	4	5	6	
виручка від реалізації поточного періоду	3220	4810	3900	270	0	0	12200
всього отримали грошових засобів	3220	4810	3900	270	0	0	12200
закупка насіння та СЗР	0	4000	4000	0	0	0	11500
виплата заробітної плати	40	90	180	200	200	200	916,8
закупівля пального	0	1600	1920	2304	2765	3318	11907
всього витрат	40	5690	6100	2504	2965	3518	24323
надлишок (дефіцит) грошових коштів	3180	-880	-2200	-2234	-2965	-3518	-12123
Чистий грошовий потік	3180	2300	100	-2134	-5099	-8617	-8617

Виходячи з результатів планування, компанія може відчувати дефіцит грошових коштів з четвертого місяця планового року, тому компанія може звернутися до банку за короткостроковим фінансуванням у цей період.

Кредитування необхідно буде здійснювати починаючи з лютого місяця на закупівлю насіння та СЗР, а також на закупівлю пального.

В лютому місяці 2022 року пропонується отримання стандартного кредиту для агропідприємств на закупівлю насіння та СЗР для початку посівної кампанії. Кредитування буде здійснюватися за програмою кредитної лінії «Агросезон» АТ КБ «Приватбанк» на таких умовах (табл. 3.4)

Таблиця 3.4

Умови кредитування за кредитної ліній «Агросезон» АТ КБ «Приватбанк» [29]

Вид кредиту	Поновлювана кредитна лінія з оформленням строкових етапів фінансування
Термін дії лінії / етапу фінансування (в межах лінії)	До 36 місяців / до 12 місяців
Сума фінансування	від 500 000 грн
Відсоткова ставка	- гривня — від 14% річних;
Комісія	від 0,5% від суми фінансування (разово)
Період надання фінансування	З лютого по листопад включно, в рамках календарного року
Погашення основної заборгованості	Гнучкий графік з урахуванням сезонності, погашення кредиту: грудень – 20%, січень – 30%, лютий – повне обнулення етапу фінансування
Погашення відсотків	Щомісяця по 25-х числах
Забезпечення	Нерухомість, транспорт, сільськогосподарська техніка та обладнання, цілісні майнові комплекси, обладнання

Починаючи з березня 2022 року в Україні діє програма Уряду підтримки сільгоспвиробників у період воєнного стану. Тому профільне міністерство оголосило програму державної підтримки сільгоспвиробників за таким механізмом – поєднання Програми державних гарантій та Програми 5-7-9%:

Надання посівних кредитів сільськогосподарських товаровиробників під державну гарантію на 80% суми кредиту з можливістю приєднання сільськогосподарських замовників до програми «Доступні кредити 5-7-9%» у розмірі 0% річних (з одно- без комісії до 1% від суми кредиту). До 5 млн грн

(80% суми без додаткового забезпечення); понад 5 млн грн (при забезпеченні 20% від суми кредиту зі стандартними коефіцієнтами застави).

У програмі можуть брати участь сільськогосподарські підприємства, у яких понад 75% виручки від реалізації сільськогосподарської продукції з річним оборотом до 20 млн євро. Можна отримати кредит до 50 мільйонів гривень за 0 % на 6 місяців. Заставою може бути нерухомість, яку буде приймати банк, або зерно на сертифікованому елеваторі. Зерно приймають з коефіцієнтом 2,5. Це означає, що для отримання кредиту в 10 млн грн необхідно забезпечити зерно на суму 25 млн грн.

На програму держава виділила 25 млрд грн. Термін отримання такого кредиту – 31 травня 2022 року.

Це означає, що сільгоспвиробник має можливість отримати кредит на насіннєвий пай для придбання ТМР, необхідний для його реалізації. Фермер може отримати позику на 6 місяців без сплати відсотків. Держава дає банку-кредитору гарантію – якщо позичальник не виплачує кредит, держава поверне йому 80% суми заборгованості перед кредитним органом. Таким чином держава покриває витрати на відсотки за кредитом сільгоспвиробника, а також фінансовий ризик кредиту сільгоспвиробника для банку.

Це, безумовно, розширить коло сільгоспвиробників щодо кредитування, але є нюанси. Важливим моментом є те, що банки-учасники надають кредити сільськогосподарським товаровиробникам на основі їх поточної кредитної політики та процедур, а також за рахунок власного грошового потоку, який, у свою чергу, складається з коштів фізичних осіб, юридичних осіб та акціонерів. Під час воєнного стану питання ліквідності в банках є однією з головних проблем, оскільки населення в сучасних умовах знімає свої кошти з банківських вкладів та поточних/карткових рахунків, відбувається відтік коштів працівникам та інші виплати, а також призупинення/ скорочення підприємств паралізує економіку і зменшує пропозицію грошей.

Розрахунок кредитування з урахуванням державної програми підтримки сільгоспвиробників у період воєнного стану [30].

Спочатку визначемо графік погашення кредиту в 4 млн.грн., який підприємство залучає в лютому терміном на 12 місяців з відсрочкою сплати тіла кредиту в кінці терміну кредитування грудень – 20%, січень – 30%, лютий – повне обнулення фінансування, процентна ставка - 15%, відсотки виплачуються щомісяця, відсотки нараховуватимуться в кінці місяця (табл 3.5).

Таблиця 3.5

Графік кредитних виплат по першому траншу кредитної лінії, грн.

Дата	Залишок на початок періоду	%	тіло кредиту	Залишок на кінець періоду
01.2022	-	-	-	-
02.2022	4000000	50000		4000000
03.2022	4000000	50000		4000000
04.2022	4000000	50000		4000000
05.2022	4000000	50000		4000000
06.2022	4000000	50000		4000000
07.2022	4000000	50000		4000000
08.2022	4000000	50000		4000000
09.2022	4000000	50000		4000000
10.2022	4000000	50000		4000000
11.2022	4000000	50000		4000000
12.2022	4000000	50000	800000	3200000
01.2023	3200000	40000	1200000	2000000
02.2023	2000000	25000	2000000	0
Всього	X	590000	4000000	X

Таким чином, загальна сума процентних виплат буде складати 590 тис. грн.

Наступні транші кредитної лінії, які будуть отримані підприємством в березні та квітні, будуть йти в рамках державної програми підтримки агробізнесу в умовах воєнного стану під 0% річних, але за умови початку погашення через 6 місяців. Розрахунок наведено в табл.3.6.

Таблиця 3.6

Графік кредитних виплат по другому та третьому траншів кредитної лінії,
грн.

Дата	Залишок на початок періоду	%	тіло кредиту	Залишок на кінець періоду
01.2022	-	-	-	
02.2022	-	-	-	
03.2022	4000000			4000000
04.2022	5000000			5000000
05.2022	5000000			5000000
06.2022	5000000			5000000
07.2022	5000000			5000000
08.2022	5000000		4000000	1000000
09.2022	1000000		1000000	0
10.2022	-	-	-	-
11.2022	-	-	-	-
12.2022	-	-	-	-

Таким чином, підприємство при реалізації державної підтримки кредитування агробізнесу зможе отримати 5 млн. грн. на закупівлю насіння та палива на початку посівної діяльності в умовах воєнного стану.

Розрахуємо скорегований план грошових потоків на 1 півріччя з урахуванням отриманих кредитних коштів (табл.3.7)

Таким чином, отримання кредитної лінії як на загальних умовах так і на умовах підтримки агровиробників в умовах воєнного стану, дозволить ФГ «Білосніжка» до кінця першого півріччя мати позитивний грошовий потік та здійснювати діяльність відповідно до графіку посівних робіт.

Прогнозування на друге півріччя в умовах воєнного стану для агровиробників не є доцільним, так як залежить від карти бойових дій та не має достатньої інформації щодо цін на реалізацію зернових культур.

Таблиця 3.7

Прогноз скорегованого очікуваного руху грошових коштів по основній діяльності ФГ «Білосніжка» на I півріччя 2022 року, тис. грн.

Найменування	2022 рік						Всього
	1	2	3	4	5	6	
виручка від реалізації поточного періоду	3220	4810	3900	270	0	0	12200
кредитні кошти		4000	4000	1000			9000
всього отримали грошових засобів	3220	8810	7900	1270	0	0	21200
закупка насіння та СЗР	0	4000	4000	0	0	0	11500
виплата заробітної плати	40	90	180	200	200	200	916,8
закупівля пального	0	1600	1920	2304	2765	3318	11907
виплата відсотків за кредит		70	50	50	50	50	270
всього витрат	40	5760	6150	2554	3015	3568	24317
надлишок (дефіцит) грошових коштів	3180	3050	1750	-1284	-3015	-3568	-12117
Чистий грошовий потік	3180	6230	7980	6696	3681	113	113

Таким чином, постійний оперативний контроль, що здійснюється за допомогою платіжного балансу, є надзвичайно важливим засобом створення фінансових ресурсів на підприємстві.

3.2. Сценарний підхід планування діяльності ФГ «Білосніжка»

Моделювання розвитку бізнесу пов'язане зі створенням і використанням правильних функцій, що дозволяють визначити, що визначає його розвиток. У центрі уваги сценарного аналізу є «Що, якщо...» [31]. Сценарій розглядається як набір ситуацій, які можуть виникнути з часом і характеризується низкою пов'язаних факторів ризику. Сценарій є моделлю можливих змін через різні фактори ризику.

Сценарне планування — це розробка фінансового плану, який враховує вплив ситуацій, що виникають за даним сценарієм, на фінансове становище підприємства. Розрізняють залежно від реальності такі типи сценаріїв: сукупність ситуацій, що мали місце в реальності; гіпотетична - сукупність

стресових ситуацій, які могли виникнути, але насправді ніколи не мали місце на практиці. Порівняльні характеристики таких сценаріїв наведені в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Характеристика класифікації сценаріїв

Сценарії	Історичні	Гіпотетичні
Позитивні характеристики	необхідно враховувати реальний вплив кризових явищ	можливості більш гнучкого формулювання майбутніх кризових явищ
Негативні характеристики	не враховують будь-яких змін середовища з часом; не обов'язково найгірший сценарій	не базується на минулих подіях
Обмеження при використанні	при наявності минулих подій, розраховується вірогідний сценарій за допомогою математичної статистики	застосовується для сценаріїв, які є уразливими

Планування сценаріїв повинно враховувати будь-які передумови, які можуть серйозно вплинути на фінансову стабільність бізнесу. Планування з використанням різних сценаріїв використовується різними факторами ризику: слабкий, середній, великий.

Сценарій є мірою оцінки потенційного розвитку запланованого об'єкта, оскільки базується на припущеннях майбутнього розвитку, які не передбачувані.

Кроки сценарного планування наступні. Спочатку проводиться сценарний аналіз на основі оцінки ситуації для встановлення планів і параметрів. При написанні сценаріїв неможливо чітко формалізовані процедури, підбираються залежно від предмета, інформаційних технологій, кваліфікації та інших факторів. До методів розробки сценаріїв відноситься довідковий метод, метод діаграмної системи, метод критичного поля, метод газетних заголовків, матриця взаємодії подій, метод Байєса, метод «можливої логіки розвитку». Методи сценарного моделювання:

- пасивний - прогнозування ситуації на основі майбутньої екстраполяції тенденцій або прогнозування змін;

- прямий активний - прогнозування ситуації з обраною групою зацікавлених сторін;

- зворотній активний для досягнення необхідної ситуації.

Сценарії ефективні при:

- суттєвих змінах факторів;

- розрахунку враховуються основні фактори ризику;

- отримувани надійних та передбачуваних подій.

Сценарії вони забезпечують основу для:

- підготовки альтернативних економічних прогнозів шляхом моделювання;

- аналізу діяльності об'єкта;

- перевірки альтернативної стратегії;

- прийняття факторів зовнішнього середовища [31].

Будемо використовувати сценарний підхід для визначення валового прибутку в залежності від зміни виручки від реалізації та собівартості (табл. 3.9)

Таблиця 3.9

Прогнозні значення виручки від реалізації і собівартості для розробки сценаріїв в умовах воєнного стану в Україні

Показник	Поточні данні	Скорочення на 20%	Скорочення на 10%
Виручка від реалізації	27810,8 (B1)	22248,64 (B2)	25029,72 (B3)
Собівартість реалізованих товарів	16554,8 (C1)	13243,84 (C2)	14899,32 (C3)

Моделювання сценаріїв і результати розрахунків наведено в табл. 3.10

Залежно від розвитку подій розмір валового прибутку коливається від 73,49 до 4502,4 тис. грн.

Найбільш вірогідно отримання валового прибутку в сумі 11256 тис. грн. Оптимістичний і песимістичний сценарії є малоймовірними.

Таблиця 3.10

Моделювання сценаріїв ФГ «Білосніжка»

Назва сценарію	Композиція прогнозів	Валовий прибуток, тис. грн	Імовірність, частка од.	Зважений валовий прибуток
Оптимістичний	B3-C2	11785,88	0,01	117,86
Позитивний 1	B3-C1	8474,92	0,05	423,75
Позитивний 2	B1-C2	14566,96	0,07	1019,69
Позитивний 3	B3-C3	10130,4	0,17	1722,17
Найбільш вірогідний	B1-C1	11256	0,4	4502,40
Негативний 1	B2-C2	9004,8	0,17	1530,82
Негативний 2	B1-C3	12911,48	0,07	903,80
Негативний 3	B2-C1	7349,32	0,05	367,47
Песимістичний	B2-C3	7349,32	0,01	73,49
Усього				10661,44

Імовірність отримання обсягу валового прибутку наведено на рис. 3.1

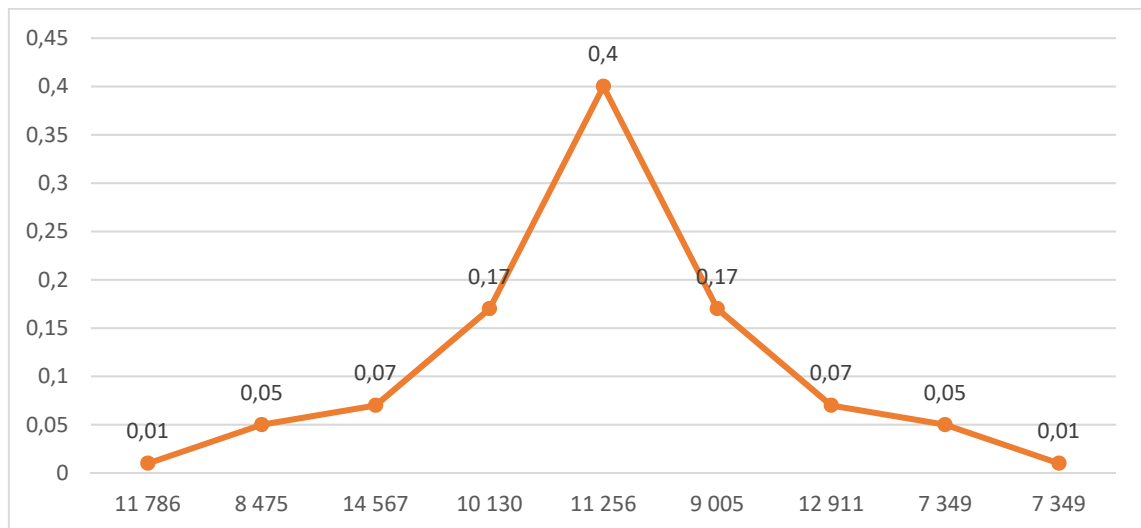

Рис. 3.1. Ймовірність отримання обсягів валового прибутку

Таким чином за результатами планування фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства можна зробити наступний висновок. Позитивні результати в 2021 року в умовах воєнного стану дуже важко зберегти

у наступному періоді в 2022 році. Але підприємству необхідно впроваджувати інтенсивні технології виробництва та скорочувати витрати з метою отримання прогнозних значень.

Висновки по розділу 3

Пошук шляхів покращення фінансових показників підприємства привів до наступних висновків. Основними напрямками державної підтримки сільського господарства за рахунок коштів державного бюджету є: пряма державна бюджетна підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді дотацій, субсидій та компенсацій; державна підтримка короткострокових кредитів готівкою на сезонні витрати сільськогосподарських товаровиробників на пільгових умовах (на оборотній основі), а також форми державної бюджетної підтримки, такі як вирівнювання різниць у процентних ставках за кредитами, отриманими сільськогосподарськими товаровиробниками в банках та кошти на обслуговування фінансово-кредитної системи сільськогосподарських товаровиробників; державна підтримка у сфері забезпечення підприємств і організацій агропромислового комплексу продукцією машин на основі довгострокової оренди або лізингу (на поновлюваних засадах); спеціалізована державна підтримка за деякими напрямками: розвиток сільського господарства, формування сезонного накопичення запасних частин, насінневого фонду тощо; державне безповоротне фінансування капітальних вкладень, інвестицій за державними цільовими програмами а також державні гарантії за залученими інвестиційними кредитами.

Проведено короткострокове планування грошових потоків ФГ «Білосніжка» на 1 півріччя наступного року. Виходячи з результатів планування, підприємство може відчувати дефіцит грошових коштів з другого місяця планового року, тому може звернутися до банку за короткостроковим фінансуванням на умовах державної підтримки агровиробників в умовах воєнного стану.

З метою покращення розвитку фінансових ресурсів ФГ «Білосніжка» має зосередитися на таких етапах: планування грошових потоків, підготовка внутрішніх документів; прийняття та виконання бюджету платежів; перевірка виконання бюджету та планових показників грошових коштів; зміна планових значень відповідно до змін умов платіжного бюджету.

Використовуючи сценарний підхід планування, встановлено, що залежно від сценарію розвитку подій розмір валового прибутку коливається від 73,49 до 4502,4 тис. грн. Найбільш вірогідному сценарію отримання валового прибутку в сумі 11256 тис. грн.

Таким чином за результатами планування фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства можна зробити наступний висновок. Позитивні результати в 2021 року в умовах воєнного стану дуже важко зберегти у наступному періоді в 2022 році . Але підприємству необхідно впроваджувати інтенсивні технології виробництва та скорочувати витрати з метою отримання прогнозних значень.

ВИСНОВКИ

Господарська діяльність опосередковується рухом фінансових ресурсів. Для її здійснення підприємство потребує певного обсягу фінансових надходжень, відповідних способів фінансування, визначених джерел надходження і напрямів використання фінансів.

Обсяг і структура фінансових ресурсів безпосередньо пов'язані з рівнем розвитку та ефективністю виробництва. Формування раціональної структури джерел фінансових ресурсів необхідне для фінансування встановлених обсягів витрат і забезпечення запланованого рівня доходів. Здійснення витрат і формування доходів лежить в основі фінансової діяльності підприємств та забезпечується за рахунок фінансових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні підприємств. Підсумки фінансової діяльності відображаються у фінансових результатах – прибутках або збитках. При цьому важливою є проблема залучення оптимального обсягу фінансових ресурсів за найменших витрат, адже максимальна їх концентрація не гарантує автоматичного отримання найбільших фінансових результатів, тобто найбільшого прибутку. Таким чином, центральне місце в системі управління підприємств має відводитися ефективному механізмові формування й використання фінансових ресурсів.

Фінансовий результат діяльності підприємства характеризує: якість управління, ефективність господарювання; приріст фінансових ресурсів.

Дослідження питання щодо формування та розвитку фінансової діяльності проводилось на базі ФГ «Білосніжка».

У результаті проведення аналізу ФГ «Білосніжка» встановлено наступне. Проведено детальний аналіз фінансового стану ФГ «Білосніжка» за 2019 – 2021 рр. В ході аналізу було використано вертикальний та горизонтальний аналіз пасиву та активу балансу, порівняльний аналіз та методами комплексної оцінки для визначення показників рентабельності, фінансової стійкості та ліквідності. -

Підприємство має на балансі основні засоби у вигляді земельних ділянок, які не мають кінцевого строку використання та не амортизуються. Предмети

праці підприємство орендує у період активних сільськогосподарських операцій, що не відображається у фінансовому звіті на кінець року; негативним є відсутність у підприємства в кінці року грошових коштів на рахунку, що впливає на ліквідність.

Підприємство є фінансово незалежним по структурі джерел фінансових ресурсів, так як пасив балансу на 80% складається з власного капіталу, який щороку зростає за рахунок нерозподіленого прибутку; поточні зобов'язання представлені у вигляді доходів майбутніх періодів.

На основі проведеного аналізу необхідно сказати, що ФГ «Білосніжка» знаходилось на межі фінансової нестійкості, про що говорить нестача власних оборотних коштів для формування запасів і витрат, але вона компенсується за рахунок короткострокових зобов'язань для формування запасів і витрат.

Протягом 2020 – 2021 рр. баланс підприємства не був абсолютно ліквідним, оскільки другий показник не відповідає нормативам, тобто показники активу балансу є меншими за показники пасиву балансу. Тож, можна сказати, що за досліджений період підприємство не мало змоги оперативно за рахунок своїх платіжних коштів погасити борги, тобто підприємство має проблеми з абсолютною ліквідністю.

Також проведений аналіз фінансових результатів за 2019 – 2021 рр. ФГ «Білосніжка». Динаміка показників рентабельності дуже позитивна. Так, рентабельність активів різко зростає в 2020 році майже в 5 разів та має подальше зростання значення в 2021 році але більш повільними темпами. У 2019 р. результат показника був 2,01%, однак вже у 2020 значення зростає до 11,43 %, а у 2021 становить 21,23%. Рентабельність власного капіталу має схожу тенденцію. У 2019 р. рентабельність власного капіталу становила – 2,43%, а вже у 2020 р. збільшилась до 12,54%, у 2021 р. зросла до 26,85%.

У 2020 р. підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 4597,9 тис. грн. У 2021 р. підприємство в результаті своєї діяльності отримало найбільший рівень чистого прибутку у розмірі 11770,4 тис. грн. В цілому фінансовий стан підприємства задовільний.

Проведено короткострокове планування грошових потоків ФГ «Білосніжка» на 1 півріччя наступного року. Виходячи з результатів планування, підприємство може відчувати дефіцит грошових коштів з другого місяця планового року, тому може звернутися до банку за короткостроковим фінансуванням на умовах державної підтримки агровиробників в умовах воєнного стану.

Для вдосконалення формування фінансових ресурсів ФГ «Білосніжка» має зосередитися на таких етапах: планування та прогнозування грошових потоків: підготовка відповідних внутрішніх документів (бюджет руху грошових коштів, звіт про плановий рух грошових коштів, платіжний календар тощо); затвердження та виконання бюджету руху грошових коштів (дотримання його при організації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності); контроль виконання бюджету руху грошових коштів та планових показників звіту про рух грошових коштів; коригування планових величин відповідно до змін зовнішніх і внутрішніх умов виконання бюджету грошових потоків.

Використовуючи сценарний підхід планування, встановлено, що залежно від сценарію розвитку подій розмір валового прибутку коливається від 73,49 до 4502,4 тис. грн. Найбільш вірогідному сценарію отримання валового прибутку в сумі 11256 тис. грн відповідає ймовірність 0,4. Оптимістичний і песимістичний сценарії є малоімовірними 0,01.

Таким чином за результатами планування фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства можна зробити наступний висновок. Позитивні результати в 2021 року в умовах воєнного стану дуже важко зберегти у наступному періоді в 2022 році. Але підприємству необхідно впроваджувати інтенсивні технології виробництва та скорочувати витрати з метою отримання прогнозних значень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фінанси: навч. посібник О.П. Близнюк, Л.І. Лачкова. К.: Знання, 2006. 415 с.
2. Опарін, В.М. Фінанси (Загальна теорія): навч.посібник, 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2001. 235 с.
3. Крейнина, М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле М. : ДИС; МВ Центр, 1994 С.14.
4. Лайко, П.А. Фінанси АПК: навч. посібник К.:ДІА, 2000. –225с.
5. Панасюк, Б.Я. Фінансове забезпечення розвитку сільського господарства України К., 2000. 42с.
6. Колотуха, С.М. Реформування кредитних відносин в аграрному секторі економіки Економіка АПК. 2011. №12. С. 74-80.
7. Майовець, Є.Й. Теорія аграрних відносин: навч. посібник К.: ЦНЛ, 2005. 276с.
8. Фінанси підприємств: підручник за ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2004. – 353 с.
9. Закон «Про фінансовий лізинг» від 11 грудня 2003 року № 1381-IV
- 10.Василішин С.І., Шелудько Р.М. Структура активів сільськогосподарських підприємств України як чинник їх економічної безпеки. Вісник ХНАУ. 2019. №1. С.
- 11.Управление организацией энциклопедический словарь. - М.: ИНФРА , 2001.- 598 с.
12. Галушко В.П., Діброва А.Д. Методологічні та практичні аспекти оцінки рівня державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників в Україні ЕкономікаАПК. 2016. №3. С. 3-11.
13. Гудзь О.Є. Розвиток нетрадиційних методів кредитування в аграрному секторі економіки ЕкономікаАПК. 2013. № 4. С. 61-66.
14. Квасницька Р.С., Морозовський Я.Е. Аналіз підходів (стратегій)

фінансування активів підприємства. СХІДНА ЄВРОПА: ЕКОНОМІКА, БІЗНЕС ТА УПРАВЛІННЯ. 2019. Вип. 1 (18). С.241-249.

15. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу К.:КНЕУ, 2015. –723 с.

16. Положення (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»

17.Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств : навч. посібник. 2-ге вид., розшир. та доповн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.

18.Приказок О.В. Прибуток у формуванні фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств Банківська справа. 2019р. №2.– С.82-88.

19. Мазурок П.П. Дослідження ролі та стану наукових поглядів на трактування категорії ”прибуток” підприємств Держава та регіони. Серія. Економіка та підприємництво. 2019р. №4. С. 117 - 120.

20. Економіка сільського господарства: Навч. посібник За ред.. В.К. Збарського і В.І. Маци бори. К.: Каравела, 2009. – 264 с.

21.Руліцька К. Сільськогосподарські підприємства: аналіз діяльності та тенденції розвитку : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2013. 212 с.

22.Саблук П.Т. Основні напрями подальшого розвитку агропромислового виробництва в Україні Матер.Міжнар.наук.-практич. конф. № 14 (26). Т.1. Л: ЛНАУ, 2020. С. 7-14.

23. «Про забезпечення продовольчої безпеки під час воєнного стану» Закон України № 7178 від 19.03.2022

24. «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період воєнного стану» Закон України №2120-ІХ 15.03.2022

25.Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. N 723 постанова КМУ від від 27 березня 2022 р. N 378

26.Аграрні відносини під час війни: як держава допомагає аграріям з регіонів, що постраждали від воєнних дій URL:<https://yur-gazeta.com/dumka->

[eksperta/agrarni-vidnosini-pid-chas-viyni-yak-derzhava-dopomagaе-agrariyam-z-regioniv-shcho-postrazhdali-vid-.html](#)

27. Єрешко Ю.О. Бюджетування – інструмент оптимізації грошових потоків підприємства Економічний вісник НТУУ «КПІ».: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/evkpi/2010/5.Ekonomika%20pva/20_kpi_2_020_7.pdf

28. Халатур С., Кравченко М., Павлік І. Удосконалення управління грошовими потоками сільськогосподарського підприємства як основа забезпечення фінансово-економічної безпеки Економіка та держава. – 2021. – № 1. – С. 30-35.

29. Кредитна лінія «Агросезон» URL: <https://privatbank.ua/ru/business/kreditnaja-linija-agrosezon>

30. Банківське кредитування аграріїв України в умовах воєнного стану URL: <https://aggeek.net/ru-blog/bankivske-kredituvannya-agrariiv-ukraini-v-umovah-voennogo-stanu->

31. Ставерська Т. О. Методичний підхід до фінансового планування на основі сценаріїв Фінансово-банківські механізми державного управління економікою України. Сер. Економіка. Донецьк, 2010. Вип. 176. Т.11. С. 306–315.

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "БІЛОСНІЖКА"	Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за ЄДРПОУ	20249049		
Організаційно-правова форма господарювання	ПРИВАТНА	за КОАТУУ	1222086501		
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КОПФГ	110		
Середня кількість працівників, осіб	29	за КВЕД	01.11		
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	Конєва, буд. 15, с. ЧЕРВОНОІВАНІВКА, КРИНИЧАНСЬКИЙ РАЙОН, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 52330		0565428422		

1. Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	1801006	
			Код за ДСУД	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	-
первісна вартість	1001	-	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-
Основні засоби :	1010	31 568,2	34 102,9	34 102,9
первісна вартість	1011	31 568,2	34 102,9	34 102,9
знос	1012	(-)	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-	-
Усього за розділом I	1095	31 568,2	34 102,9	34 102,9
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	8 190,3	6 116,5	6 116,5
у тому числі готова продукція	1103	8 190,3	6 116,5	6 116,5
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-	-
Усього за розділом II	1195	8 190,3	6 116,5	6 116,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-
Баланс	1300	39 758,5	40 219,4	40 219,4

Продовження додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	32 070,0	32 070,0
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	798,5	4 597,9
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	32 868,5	36 667,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	6 890,0	3 551,5
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	6 890,0	3 551,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	39 758,5	40 219,4

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	23 878,1	21 180,6
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	23 878,1	21 180,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(19 280,2)	(16 045,8)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(4 336,3)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(19 280,2)	(20 382,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	4 597,9	798,5
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	4 597,9	798,5

Керівник

(підпис)

Мирошниченко Валентина Анатоліївна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Дербаєв Юлія Юріївна

(ініціали, прізвище)

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО "БЛОСНІЖКА"

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2021	01	01
20249049		
1222086501		
110		
01.11		

Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Вид економічної діяльності Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур

Середня кількість працівників, осіб 29

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон Конева, буд. 15, с. ЧЕРВОНОІВАНІВКА, КРИНИЧАНСЬКИЙ РАЙОН, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 52330

0565428422

I. Баланс на 31 грудня 2021 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	34 102,9	45 769,0
первісна вартість	1011	34 102,9	45 769,0
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	34 102,9	45 769,0
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	6 116,5	9 669,9
у тому числі готова продукція	1103	6 116,5	9 669,9
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	6 116,5	9 669,9
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	40 219,4	55 438,9

Продовження додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	32 070,0	32 070,0
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 597,9	11 770,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	36 667,9	43 840,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	3 551,5	11 598,5
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	3 551,5	11 598,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	40 219,4	55 438,9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2021 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	27 810,8	23 878,1
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	514,4	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	28 325,2	23 878,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(16 554,8)	(19 280,2)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(16 554,8)	(19 280,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	11 770,4	4 597,9
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	11 770,4	4 597,9

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

Мирошніченко Валентина Анатоліївна

(ініціали, прізвище)

Дербас Юлія Юрівна

(ініціали, прізвище)

Ректорові Національного ТУ
«Дніпровська політехніка»
проф. Олександру АЗІОКОВСЬКОМУ

ЛИСТ – ЗАМОВЛЕННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-18-1 фінансово-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Альони ВЛАСЕНКО виконати кваліфікаційну роботу бакалавра на тему «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства «Білосніжка»»).

Тема роботи є актуальною для даного підприємства, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми при фінансовій діяльності і можуть бути використані з метою підвищення ефективності.

Фінансово-економічна інформація ФГ «Білосніжка», передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Головний бухгалтер
ФГ «Білосніжка»

Юлія ДЕРБАС

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки
Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
Навчально-наукового Інституту економіки
фінансово-економічного факультету
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями
її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства «Білосніжка»)»
Альони ВЛАСЕНКО

Кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, тому що у сучасних умовах кожне підприємство повинно правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства так і підприємств-партнерів, що дозволить приймати правильні управлінські рішення. У зв'язку з цим, питання аналізу фінансової діяльності з метою виявлення можливостей ефективного формування та використання прибутку, фінансових ресурсів здобуває винятково важливе значення для підприємства.

В дипломній роботі розглянуті теоретичні підходи до фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства; проаналізовані його фінансові результати. В практичній частині роботи застосовані різні підходи до планування основних показників фінансової діяльності. в умовах воєнного стану.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та практичні положення роботи, сформульовані висновки та пропозиції, розроблені рекомендації можуть бути використані в роботі підприємства при плануванні діяльності на короткострокову перспективу. Недоліки та зауваження - немає.

Слід зазначити, що кваліфікаційна робота виконана в повному обсязі, відповідає отриманому завданню, тому заслуговує оцінки «відмінно».

Головний бухгалтер
ФГ «Білосніжка»

Юлія ДЕРБАС

Ректорові Національного ТУ
«Дніпровська політехніка»
проф. Олександр АЗЮКОВСЬКОМУ

ЛИСТ – ЗАМОВЛЕННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-18-1 фінансово-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Альони ВЛАСЕНКО виконати кваліфікаційну роботу бакалавра на тему «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства «Білосніжка»)».

Тема роботи є актуальною для даного підприємства, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми при фінансовій діяльності і можуть бути використані з метою підвищення ефективності.

Фінансово-економічна інформація ФГ «Білосніжка», передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Головний бухгалтер
ФГ «Білосніжка»

Юлія ДЕРБАС

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки
Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»
Навчально-наукового Інституту економіки
Фінансово-економічного факультету
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями
її удосконалення (на прикладі Фермерського господарства «Білосніжка»)»
Альони ВЛАСЕНКО

Кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, тому що у сучасних умовах кожне підприємство повинно правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства так і підприємств-партнерів, що дозволить приймати правильні управлінські рішення. У зв'язку з цим, питання аналізу фінансової діяльності з метою виявлення можливостей ефективного формування та використання прибутку, фінансових ресурсів здобуває винятково важливе значення для підприємства.

В дипломній роботі розглянуті теоретичні підходи до фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства; проаналізовані його фінансові результати. В практичній частині роботи застосовані різні підходи до планування основних показників фінансової діяльності. в умовах воєнного стану.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні та практичні положення роботи, сформульовані висновки та пропозиції, розроблені рекомендації можуть бути використані в роботі підприємства при плануванні діяльності на короткострокову перспективу. Недоліки та зауваження - немає.

Слід зазначити, що кваліфікаційна робота виконана в повному обсязі, відповідає отриманому завданню, тому заслуговує оцінки «відмінно».

Головний бухгалтер
ФГ «Білосніжка»

Юлія ДЕРБАС

ВІДЗИВ

на кваліфікаційну роботу студентки групи 072-18-1 Власенко Альони Володимирівни «ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА «БЛОСНІЖКА»)», представленої для присвоєння ступеня «бакалавр» кваліфікації «бакалавр фінансів, банківської справи та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. **Мета дипломної роботи** — полягає у плануванні діяльності сільськогосподарського підприємства на підставі результатів виконаного фінансового аналізу.
 2. **Обрана тема актуальна** у зв'язку з тим, що у сучасних умовах кожне підприємство повинно правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, що формують передумови для стабільної роботи підприємства в умовах воєнного стану.
 3. **Тема кваліфікаційної роботи бакалавру** безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» - планування діяльності підприємства.
 4. **Задачі кваліфікаційної роботи** містять елементи аналізу, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.
 5. **Автором використані** теоретико-методичні підходи щодо фінансового аналізу підприємства та планування його фінансової діяльності.
 6. **Робота з керівником роботи та інновації запропонованих рішень.** Студентка Власенко А.В. регулярно відвідувала консультації, та виконувала роботу самостійно. **Кваліфікаційна робота** містить обґрунтування планових показників діяльності підприємства.
 7. **Самостійність при виконанні та оформленні результатів досліджень.** Ступінь самостійності при виконанні кваліфікаційної роботи ст Власенко А.В. достатня.
 8. **Виконання презентації.** Презентація відзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи.
 9. **Дотримання стандартів.** Оформлення пояснювальної записки виконано в основному у відповідності зі стандартами ЄСКД.
 10. **Робота Власенко А.В. виконана на замовлення підприємства та отримала позитивну оцінку його керівництва.**
- Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Власенко А.В. рекомендується до захисту з оцінкою 90 балів.

Науковий керівник
кваліфікаційної роботи бакалавра
к.т.н., доц.

О. В. КРИЛОВА